

Innhold

Vedlegg A - oversikt over søknader.....	2
Tilleggssøknad av 23.05.2011.....	3
Tilleggssøknad av 03.01.2012.....	3
Tilleggssøknad av 10.04.2012.....	3
Vedlegg B - oversikt over lovverk	4
Energiloven	4
Oreigningslova	4
Samordning med annet lovverk.....	4
Plan- og bygningsloven	4
Kulturminneloven.....	5
Naturmangfoldloven.....	5
Forskrift om merking av luftfartshindre	6
Vedlegg C – innkomne merknader.....	7
Merknader til søknaden og konsekvensutredningen	7
Kommuner.....	7
Regionale og sentrale myndigheter, foretak og interesseorganisasjoner.....	8
Lokale foreninger, bedrifter, grunneiere og privatpersoner	13
Merknader til tilleggsøknad og tilleggsutredning av 23.05.2011	22
Kommuner.....	22
Regionale og sentrale myndigheter, foretak og interesseorganisasjoner.....	22
Lokale foreninger, bedrifter, grunneiere og privatpersoner	24
Uttalelser etter NVEs befarings uke 38 2011.....	27
Uttalelser etter tilleggsopplysninger av 03.01.2012	27

Vedlegg A - oversikt over søknader

Søknad av 20.05.2010

Kraftledningen er i hovedsak omsøkt parallelt med eksisterende 420 kV kraftledning på strekningen. Hvilken side av eksisterende ledning som er omsøkt varierer:

- Ofoten transformatorstasjon – Kvandal transformatorstasjon: østsiden
- Kvandal transformatorstasjon – Storvannet i Gratangen kommune: østsiden
- Storvannet – Bardufoss transformatorstasjon: vestsiden
- Bardufoss transformatorstasjon – Solbakken: østsiden
- Solbakken – Takelvdalen: både øst og vestsiden ble omsøkt
- Takelvdalen – Blåfjellet: vestsiden
- Blåfjellet – Balsfjord transformatorstasjon: østsiden

To steder ble det søkt om avvik fra parallellføring med eksisterende ledning:

- I Kvernmo i Gratangen kommune ble det i tillegg til parallellføring (alt. 1.0) søkt om en alternativ trasé vest for bygda (alt. 1.2). Det ble her både søkt om å la eksisterende ledning stå i nåværende trasé eller å flytte den til alt. 1.2.
- I Nedre Bardu i Bardu kommune ble det i tillegg til parallellføring (alt 1.0) søkt om en alternativ trasé (alt. 1.4). Alternativ 1.4 innebærer at den eksisterende ledningen rives og flyttes etter.

Søknaden omfattet også utvidelse av Ofoten, Bardufoss og Balsfjord transformatorstasjoner med nye 420 kV bryterfelt. Ytterligere ombygging av Bardufoss transformatorstasjon ble i tillegg omsøkt i egen søknad. Denne ble sendt på offentlig høring sammen med søknaden om kraftledningen Ofoten-Balsfjord.

Statnett søkte opprinnelig om å få benytte seg av en designmast der ledningen krysser over Heia i Balsfjord kommune. Utformingen av masten ble avgjort gjennom en arkitektkonkurranse, og den masten som vant ble kalt Speilveggen. Balsfjord kommune var positive til masten, mens reindriften var mot. De mente masten kunne være til hinder for driften. NVE ba Statnett i brev datert 06.01.2011 om å vurdere fordeler og ulemper med designmasten, inkludert virkninger for fugl og trafiksikkerhet for bilister på E6. Statnett redegjorde for dette i tilleggsutredningen av 23.05.2011. I samme tilleggsutredning skriver Statnett at de ser flere utfordringer med designmasten, blant annet med konsekvenser for fugl, refleksjoner av sollys mot bilister og fokkdannelse av snø. Statnett skriver også at de mener realiseringen av kraftledningen Ofoten-Balsfjord haster og at de ikke ønsker at designmasten skal bli et usikkerhetsmoment som kan forsinke saken. På bakgrunn av dette trekker de søknad om bygging av designmast på Heia.

Tilleggssøknad av 23.05.2011

Den 23.05.2011 fremmet Statnett tilleggssøknad for den omsøkte kraftledningen mellom Ofoten og Balsfjord. Tilleggssøknaden omfatter følgende:

- Ledningen søkes lagt innom Kvandal transformatorstasjon, som utvides med nye bryterfelt
- Tidligere omsøkte løsning for Bardufoss transformatorstasjon reduseres, og separat søknad for ombygging av stasjonen trekkes.
- Balsfjord transformatorstasjon utvides med ny 300 MVA transformator og nye bryterfelt.
- Kraftledningen søkes lagt på vestsiden av eksisterende ledning fra Kvandal transformatorstasjon til Storvatnet.
- Det omsøkes et nytt traséalternativ øst for Kvernmo (alt. 1.5)
- Ledningen legges vest for eksisterende fra Bardufoss transformatorstasjon til Balsfjord transformatorstasjon. Av tekniske årsaker vil eksisterende ledning måtte flyttes til nye master øst for eksisterende master mellom Bardufoss transformatorstasjon og Målselva, mens ny ledning benytter eksisterende master på denne strekningen.
- De østlige alternativene på strekningen Kvandal transformatorstasjon til Balsfjord transformatorstasjon trekkes.

Tilleggssøknad av 03.01.2012

I tilleggssøknad datert 03.01.2012 omsøker Statnett følgende endringer:

- justering av et mastefeste i Skoelvdalen
- justering av traséalternativ 1.4 forbi Nedre Bardu
- Endring av bygningsmassen i Bardufoss transformatorstasjon

Tilleggssøknad av 10.04.2012

I tilleggssøknad av 10.04.2012 omsøker Statnett følgende løsninger:

- Nytt kontrollbygg i Kvandal transformatorstasjon
- Nytt kontrollbygg i Balsfjord transformatorstasjon

Vedlegg B - oversikt over lovverk

Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner.

Oreigningslova

For å sikre seg rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av elektriske anlegg skal tiltakshaver i utgangspunktet forsøke å inngå minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere. For det tilfelle at det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle berørte grunn- og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Det er NVE som også er ansvarlig for behandlingen etter oreigningslova. Oreigningslova § 2 gir oversikt over hvilke tiltak det kan gis samtykke til ekspropriasjonsinngrep for, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner. Det er vanlig å søke om ekspropriasjonstillatelse samtidig som det søkes om anleggskonsesjon, fordi det ofte på søknadstidspunktet ikke er avklart hvorvidt minnelige avtaler med alle grunn- og rettighetshavere er mulig å inngå. I tillegg søkes det vanligvis om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn.

Samordning med annet lovverk

Plan- og bygningsloven

Søknaden og konsekvensutredningen behandles etter plan- og bygningslovens forskrift om konsekvensutredninger av 26.06.2009. NVE er ansvarlig myndighet for behandlingen av energianlegg etter denne forskriften.

Etter den nye plan- og bygningsloven, som trådte i kraft 01.07.2009, er ikke lenger kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon omfattet av lovens plandel. Planlovens krav til konsekvensutredninger og lovens krav til kartfesting gjelder fortsatt.

Det at kraftledninger med anleggskonsesjon er unntatt fra plan- og bygningsloven betyr at:

- konsesjon kan gis og anlegg bygges uavhengig av planstatus
- det ikke skal lages reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om kraftledninger som krever anleggskonsesjon skal heretter kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter har etter ny lov innsigelsesrett til konsesjonssøknader etter energiloven, jf. plan- og bygningsloven § 35-1.

De nye behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngår i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en betryggende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Det er omsøkt utbedring av eksisterende anleggsveier og etablering av nye veier. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i en miljø-, transport- og anleggsplan.

At nye nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger.

Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven kan i kommunale plankart framtre som hensynssoner. Det betyr at det registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). På kart vil ledninger være vist som skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger, skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig.

Kraftledninger med anleggskonsesjon er unntatt fra plan- og bygningsloven som helhet, også byggesaksdelen. Unntaket gjelder elektriske anlegg, en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling fra kommunen. I denne saken har Statnett SF ikke søkt om slike byggverk.

Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven. Før bygging skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner (kulturminneloven § 9). Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatiske fredete kulturminner må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009, og skal erstatte blant annet naturvernloven. Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønnsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Forskrift om merking av luftfartshindre

Dersom NVE anbefaler at det gis konsesjon til kraftledningen, forutsetter NVE at anlegget merkes i henhold til gjeldende retningslinjer i forskrift av 03.12.02 nr 1384 om merking av luftfartshinder (BSL E 2-2). Luftfartstilsynet arbeider med nye retningslinjer, men disse er ennå ikke vedtatt.

Vedlegg C – innkomne merknader

Merknader til søknaden og konsekvensutredningen

Kommuner

Narvik kommune ber i uttalelse, datert 03.12.2010, om at NVE pålegger at byggingen skal skje så skånsomt som mulig gjennom avbøtende tiltak som beskrevet i konsekvensutredningene. Videre ber kommunen om at det opprettes et landskap- og miljøfond for denne typen nasjonal infrastruktur for å kompensere båndleggelse av store arealer og det miljøinngrep slike ledninger representerer. Fondet må etableres gjennom årlige tildelinger som forvaltes av kommunen.

Lavangen kommune fastslår i uttalelse, datert 20.10.2010, at den planlagte ledningen ikke vil berøre kommunen i vesentlig grad. Kommunen er tilfreds med sanering av de to 132-kV ledningen, noe som vil medføre en smalere ryddegate og at anlegget kommer lengre vekk fra E6. Lavangen kommune anbefaler tiltaket som omsøkt gjennom kommunen.

Gratangen kommune skriver i uttalelse, datert 22.11.2010, at kommunestyret har fattet vedtak om at eksisterende trasé må flyttes ut av bebyggelsen på Kvernmo, og at østlig trasé samme sted må utredes på lik linje med vestlig. Videre skriver de at østlig og vestlig trasé forelagt som jordkabel må utredes, og at visuell kamuflering må vektlegges.

Bardu kommune fremmer i uttalelse, datert 19.11.2010, innsigelse mot trasé 1.0 over Barduelva og videre gjennom Nedre Bardu. I Nedre Bardu ønsker kommunen alternativ 1.4. Videre skriver de at å legge den omsøkte ledningen vest for eksisterende gjennom Skoelvdalen vil være negativt for skogbruket. De krever at det brukes materialer som er minst mulig synlig i terrenget, og at ledningen utstyres med varselsanordninger for lufttrafikk som ikke sjenerer omgivelsene, dvs. en annen varselsordning enn oransje ballonger. Kommunen ønsker at det knyttes betingelser til konsesjonen om at rydding i traseen må gjøres så skånsomt som mulig, at felt virke samles sammen og at nyttbart virke legges slik at grunneier kan benytte seg av det. Kommunen forventer god dialog med grunneiere under byggeprosessen, herunder gode erstatningsordninger. Kommunen krever også at det opprettes et landskaps- og miljøfond for denne typen nasjonal infrastruktur som kompensasjon for båndlagte arealer i kommunene.

Målselv kommune skriver i uttalelse, datert 01.12.2010, at en vestlig trasé gjennom kommunen vil være fordelaktig med hensyn på Målselvfossen turistsenter og Målselv Fjellandsby. En østlig trasé vil gå inn på regulert område og forhindre at hele hyttefeltet blir utbygd. Kommunen ber om at plassering av master skjer slik at skiløypa i tilknytning til Målselv fjellandsby ikke blir berørt. Videre ønsker de at mastene utformes slik at det estetiske uttrykket fra fjellandsbyen skånes. De ønsker også at det unngås master på dyrket mark og kommunen ber om å bli kontaktet når detaljplanlegging av masteplasser starter.

Om Bardufoss transformatorstasjon skriver Målselv kommune at de krever utredninger av magnetfelt og støy, samt hvordan dette påvirker husdyrhold i området. Kommunen krever videre en utredning av hvorvidt det er mulig å utvide anlegget i retning nordøst. De mener at utvidelse av areal og bygging av kontorlokaler ikke må skje på dyrket mark, og påpeker at kommunen mener at administrasjonsbygget skal behandles etter plan- og bygningsloven og jordloven. Kommunen forutsetter at utvidelse av fylkesveien skjer i samråd med fylket som veieier. Målselv kommune etterlyser i tillegg bedre kart over utvidelsen av transformatorstasjonen og veiutbyggingen.

Balsfjord kommune skriver i uttalelse, datert 20.12.2010, at Heia er et viktig sted med stort potensial for utvikling. Det er derfor viktig at ny ledning plasseres som omsøkt, dvs. lengst mulig vekk fra rasteplassen. Kommunen mener den omsøkte skulpturmasten på Heia er spennende, og vil kunne skape oppmerksomhet og gjøre området kjent for turister. Videre sier kommunen at det er viktig at

reindriftsinteressene høres, særlig for strekningen fra Heia til kryssing av E6. Over Blåfjell mener kommunen det er viktig at det ikke etableres et markant ryddebelt av hensyn til visualiteten av inngrepet i landskapet. Det samme gjelder der ledningen krysser ved krabbefeltet på E6. Videre ber kommunen om at det etableres et nærings- og utviklingsfond for kommunen som kompensasjon for ledningen. Det bes også om at det trevirket som hogges bringes frem til bilveg og at virket skal tilfalle grunneier.

Regionale og sentrale myndigheter, foretak og interesseorganisasjoner

Nordland fylkeskommune skriver i uttalelse, datert 13.12.2010, at de er positive til at Nord-Norge får økt forsyningssikkerhet og et sterkere nett. Dette bidrar til utbygging av ny fornybar energi og åpner for økt verdiskapning i landsdelen. Fylkestinget anbefaler derfor at det gis konsesjon til ledningen. Imidlertid ber de om at foreslåtte avbøtende tiltak gjennomføres og at byggingen skjer i nær dialog med reindriftsnæringen.

Troms fylkeskommune har behandlet saken i Fylkestinget, og sier i uttalelse, datert 21.12.2010, at de i utgangspunktet er positive til det omsøkte prosjektet, da de ser behov for stabil strømforsyning, spesielt med tanke på nye og kommende industriutbygginger i Finnmark. I tillegg vil ledningen muliggjøre tilknytning av vind- og småkraftverk. Fylkestinget mener 0-alternativet er utredet for dårlig, og ber om at dette gjøres med de tema og omfang NVE har fastsatt i utredningsprogrammet. Videre beklager Fylkestinget at Statnett ikke har laget en sammenfatning av konsekvensutredningene i form av brosjyre for offentlig distribusjon. Fylkestinget viser for øvrig til uttalelser fra Gratangen, Målselv og Balsfjord kommuner, og støtter deres forslag om omlegging for i minst mulig grad å berøre bebyggelse. I tillegg mener de at bebyggelse og nærmiljø må ivaretas på best mulig måte ved utvidelse av Bardufoss transformatorstasjon.

Fylkesmannen i Nordland mener i uttalelse, datert 29.11.2010, at konsekvensutredningene er utført tilfredsstillende for de temaene Fylkesmannen skal ivareta. Fylkesmannen mener at en kraftledning av dette omfanget er et vesentlig inngrep i et åpent landskap. Det anmodes om at det settes som vilkår i konsesjonen at avbøtende tiltak må gjennomføres, blant annet at skogrydding må begrenses til det som er nødvendig for formålet. Fylkesmannen mener videre at linene må merkes for å redusere kollisjonsrisikoen for fugl. Fylkesmannen mener også at det er grunn til å tro at kollisjoner kan forekomme på andre steder enn det konsekvensutredningen angir som utsatte områder, og mener derfor det må gjennomføres en systematisk overvåkning av fuglekollisjoner på de steder som er angitt å ha stor verdi for fugl. I tillegg bør man vurdere å kreve overvåkning der ledningen krysser myrområder eller vassdrag. Fylkesmannen mener også det må stilles vilkår om at det ikke skal foregå anleggsvirksomhet nærmere enn en kilometer fra hekkelokaliteter til kongeørn, jaktfalk og hønsehauk i perioden januar-juli. Fylkesmannen i Nordland sier avslutningsvis at forslaget til ledningstrasé grenser mot et område i Norddalen som vurderes som vernet etter naturmangfoldloven, men at dette området er justert i samråd med Statnett.

Fylkesmannen i Troms viser i uttalelse, datert 27.10.2010, at Melhuskardet vil bli inngrepsfritt etter saneringen av de to 132-kV ledningene, med unntak av noen setrer og hytter og tilkomstvei for disse. Det er derfor uvisst om INON-statusen for Melhusdalen endres. Videre sier Fylkesmannen at NVE må gjøre en vurdering etter naturmangfoldloven §1 og legge prinsippene i naturmangfoldloven §§8-12 til grunn for saksbehandlingen. Fylkesmannen savner en utredning etter den europeiske landskapskonvensjonen, som omfatter blant annet medvirkning av lokale gjennom arbeidsgrupper og aktiv deltagelse i analyseprosessen. Fylkesmannen foretrekker at ledningen legges ovenfor eksisterende ledning på strekningene Storvatn-Bardufoss transformatorstasjon, ved Fjellandsbyen og strekningen Takelvdalen-Heia. Det forutsettes at skog kan settes igjen dersom det er mulig. Ved Kvernmo foretrekker Fylkesmannen parallellføring med eksisterende ledning, dvs. alternativ 1.0. Dette av hensyn til landskap og naturmiljø. Alternativ 1.2 vil få uheldige nærføring til vannforekomster og Fylkesmannen mener det ikke er ønskelig å spre inngrepene med to forskjellige traseer. Alternativ 1.0 vil fremstå som en liten

visuell forbedring i Kvernmo, da tre ledninger blir til to. Av hensyn til turisme i området er også alternativ 1.0 bedre. Forbi Nedre Bardu aksepterer Fylkesmannen alternativ 1.4, til tross for at dette alternativet berører områder med registrert hekking av horndykker og smålom. Skogsområdene på Sundhaugen er lokalt verneverdige. Likevel anser Fylkesmannen flytting av ledningene til alternativ 1.4 som akseptable, grunnet positive effekter for bebyggelsen i Nedre Bardu.

Fylkesmannen mener at avbøtende tiltak som skogsveibygging, anlegg av velteplasser og skogreisning bør avklares før bygging. Dette er særlig aktuelt på strekningen fra Nedre Bardu til Målselv fjellandsby.

Reindriftsforvaltningen i Nordland skriver i uttalelse, datert 15.12.2010, følgende:

"Områdestyret for Nordland ser at de kartlagte virkningene i konsekvensutredningen for Skjomen reinbeitedistrikt som følge av en ny 420 kV-ledning blir store. Samtidig ser områdestyret også det samfunnsmessige behovet for at tiltaket gjennomføres.

Områdestyret viser til at Skjomen reinbeitedistrikt har avgitt store beiteområder og er sterkt berørt av tidligere kraftutbygging. Områdestyret krever derfor at de samlede konsekvensene for Skjomen reinbeitedistrikt utredes nærmere, dvs. at inngrepet sees i sammenheng med tidligere inngrep, allerede planlagte inngrep og inngrep som gjøres mulig i de berørte områdene som følge av en ny 420 kV-linje, og hva dette vil bety for distriktet direkte og indirekte.

Områdestyret krever videre at det skal gjennomføres et miljøoppfølgingsprogram dersom det innvilges konsesjon. Dette programmet må gjennomføres i forbindelse med anleggsperioden og de første årene etterpå.

Ved en eventuell konsesjon må de foreslåtte avbøtende tiltak gjennomføres, og anleggsvirksomheten må skje i nært samarbeid med reinbeitedistriktet. Dette må stilles som vilkår ved en eventuell konsesjon.

Områdestyret for Nordland ser også denne planen i sammenheng med pågående og fremtidige oppgraderinger av sentral og regionalnettet i Nordland fylke. Dette tilrettelegger for en videre utbygging av vind- og vannkraft i fylket som vil kunne få store konsekvenser for reindriftsnæringen.

Denne saken berører mange reinbeitedistrikt og vil medføre store negative konsekvenser for reindriften totalt sett. Dette må vektlegges særskilt i forbindelse med konsesjonsbehandling."

Reindriftsforvaltningen i Troms skriver i uttalelse, datert 29.11.2010, at saken har vært til behandling i områdestyret i Troms. De har fattet vedtak om følgende uttalelse:

"Områdestyret for Troms registrerer et samfunnsmessig behov for en ny 420 KV linje fra Ofoten til Balsfjord. Områdestyret stiller seg likevel kritisk til planene. Områdestyret ser også planene om en ny linje fra Ofoten til Balsfjord i sammenheng med planene om en 420 KV linje fra Balsfjord til Hammerfest.

Områdestyret mener at nåværende konsekvensutredning er mangelfull og ikke danner ett godt nok beslutningsgrunnlag. Områdestyret krever at konsekvensene for reindriften utredes grundigere. Inngrepet må ses i sammenheng med alle tidligere inngrep og planlagte inngrep. Planene må også ses i sammenheng med nye inngrep som vil bli generert av den nye 420 KV linja. Utredningen må omfatte de reindriftsfaglige og juridiske aspekter, så vel som det realfaglige aspektet og hva kraftlinjen vil bety for næringen direkte og indirekte.

Områdestyret krever at avbøtende tiltak utredes mye grundigere. Dette gjelder bl.a. jord-/sjøkabel, mastestørrelse og utforming, samt trasevalg. Avbøtende tiltak må utredes på distriktsnivå.

Områdestyret går på bakgrunn av dette imot planene inntil ny konsekvensutredning foreligger"

Statens landbruksforvaltning skriver i uttalelse, datert 10.11.2010, at kraftledningen i hovedsak vil ha konsekvenser for skogbruksinteressene. Ca. 1370 dekar produktiv skog må fjernes, hovedsakelig av

middels bonitet. Sanering av de to 132 kV-ledningene i Melhusskardet vil kunne tilbakeføre ca. 590 dekar skog. Statens landbruksforvaltning er tilfreds med den gjennomførte konsekvensutredningen. Etter en samlet vurdering finner Statens landbruksforvaltning at de samfunnsmessige fordelene med ledningen er så store at de ikke vil frarå at ledningen bygges, til tross for at store skogsområder berøres.

Direktoratet for naturforvaltning viser i uttalelse, datert 12.11.2010, til at naturmangfoldloven §§8-12 skal legges til grunn når saken behandles av NVE. Videre er de tilfreds med konsekvensutredningene som er foretatt. Direktoratet for naturforvaltning mener miljøkonsekvensene ved at ledningen bygges parallelt med eksisterende ledning blir akseptable. Sanering av eksisterende nett anses som positivt. Direktoratet for naturforvaltning påpeker imidlertid at ledningen likevel er et betydelig naturinngrep, da en bredere ryddegate vil bli et større landskapsinngrep og medføre en større visuell, praktisk og økologisk barriere i terrenget. Direktoratet for naturforvaltning kommenterer ikke trasévalg ytterligere, da de mener at prioriteringene der det foreligger flere alternativer ikke involverer nasjonale miljøverdier.

Sametinget skriver i uttalelse, datert 18.11.2010, at de mener at konsekvensutredningen oppfyller utredningsprogrammet for kulturminner, men de påpeker at de mener utredningen er svak da de mener at Sametinget fikk lite gjennomslag for hvilke momenter som skulle være med i utredningen. Videre påpeker de at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 ikke er oppfylt. Sametinget mener konsekvensene for reindrift ikke er tilstrekkelig utredet, da tre av reinbeitedistriktene ikke har medvirket til arbeidet med utredningen. På bakgrunn av dette krever Sametinget at det utarbeides en tilleggsutredning for reindriften der berørte reinbeitedistrikt inkluderes i utredningsarbeidet. Videre sier Sametinget at dette utredningsarbeidet må utføres av fagperson med tilstrekkelig kunnskap innen reindrift.

Riksantikvaren har sendt inn uttalelse, datert 17.11.2010. De skriver at ledningen har store dimensjoner og kan virke dominerende i åpent landskap. Det er derfor viktig å tilpasse føringen av ledningen til landskapsrommet og vegetasjon. De påpeker at mange kulturminner i utmark der ledningen er planlagt ikke er registrert, og at eksisterende dokumentasjon derfor kan være mangelfullt. Det understrekes at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 ikke er oppfylt. Om fagrapportene for kulturminner og kulturmiljøer og landskap skriver Riksantikvaren at de mener de er godt gjennomarbeidet og oppfyller utredningsplikten på en god måte. Det skrives også at områdene rundt Narvik er interessante i et krigshistorisk perspektiv. Kulturminner i forbindelse med dette er ikke lett tilgjengelig. Riksantikvaren anbefaler derfor å benytte lokale kjentfolk for å påvise aktuelle kulturminner i forbindelse med detaljprosjektering av tiltaket. Riksantikvaren opplyser om at deler av Elvegårdsmoen militærleir i Narvik er fredet. Disse ligger ca. 700 meter fra planlagt kraftledning. Riksantikvaren mener videre at potensialet for funn av automatisk fredede kulturminner er stort i traseen, og da datagrunnlaget er lite mener de at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven bør oppfylles før konsesjonsvedtak. De mener at Statnett bør kontakte Sametinget, de to fylkeskommunene og Riksantikvaren for å avklare hvordan dette gjøres best. De peker på at et kulturminne kan skjemmes indirekte ved at kraftledningene føres i nærheten av eller over kulturminnene. Dette er ifølge Riksantikvaren forbudt i henhold til kulturminneloven § 3. Riksantikvaren nevner at justering/tilpassing av planlagt trasé, mastepunkter, anleggsveier og andre inngrep kan være aktuelle avbøtende tiltak. Likedan vil nedtoning av den visuelle effekten av master og ledningsnett være det.

Forsvarsbygg skriver i uttalelse, datert 28.10.2010, at det hovedsakelig ikke er fremkommet innvendinger mot tiltaket etter en intern gjennomgang. Forsvarsbygg vil likevel understreke at tiltaket berører faresonen ved skytefeltet ved Elvegårdsmoen, og dette bør vurderes i forbindelse med tiltaket. Videre sies det at ledningen vil gå over en artilleristandplass i Blåfjell skytefelt, noe som medfører behov for nærmere vurderinger for å unngå konflikter med standplassen. Med bakgrunn i uttalelsen ber

Forsvarsbygg om at det tas kontakt med skytefeltadministrasjonen i forbindelse med detaljering av planene for kraftledningen.

Jernbaneverket sier i uttalelse, datert 02.11.2010, at Ofotenbanen har stor kulturhistorisk verdi. Ledningen vil krysse Ofotenbanen ved Straumsnes, men Jernbaneverket kan ikke se at denne vil få innvirkning på kulturminnet/miljøet, da ledningen vil krysse jernbanen i samme område som eksisterende ledning. Jernbaneverket har for øvrig ingen merknader til tiltaket, men forutsetter at kryssing av jernbanelinjen gjennomføres i henhold til Jernbaneverkets tekniske regelverk.

Statens vegvesen sier i uttalelse, datert 26.10.2010, at i den grad ledningen vil komme i kontakt med vegnettet må dette avklares med Statens vegvesen, og eventuelle kostnadene i forbindelse med utbedring og endring av vegnett må bæres av Statnett. De ber om å bli kontaktet for avklaringer rundt transport av materiell og utstyr. Dersom ombyggingen av Bardufoss transformatorstasjon medfører omlegging av veg må dette avklares med Statens vegvesen.

Statskog SF har sendt inn uttalelse datert 21.10.2010. De viser til at kraftledninger er et betydelig inngrep i natur og landskap, og at det er viktig at avbøtende tiltak gjennomføres for å dempe eventuelle negative konsekvenser. Statskog mener det er viktig at skogarealer hensyntas og at ryddebeltet blir så lite som mulig. De forutsetter at det inngås avtaler om skogrydding og ivaretagelse av skogvirket i forkant av arbeidet. Statskog forutsetter videre at de ikke blir belastet økonomisk ved eventuell opprusting og nyetablering av veier på statsgrunn, og at de kontaktes i forkant av slik virksomhet. Det må inngås avtaler for bruk av veier. Statskog krever å bli involvert i prosessen rundt plassering av eventuelle midlertidige hytter, og at det avklares fremtidig bruk av disse. Statskog forutsetter at det foretas en omfattende rydding og revegetering i terrenget. Statskog forbeholder seg retten til erstatning for verdireduksjon kraftledningen medfører for statens eiendommer. Statskog påpeker at ca. 28,9 kilometer av kraftledningen vil berøre statens eiendommer. Statskog mener de to 132 kV-ledningene må saneres, og at ledningen må legges på vestsiden av eksisterende ledning i seksjon 3.

Statkraft skriver i uttalelse, datert 28.10.2010, at de ønsker å få avklart hvilke konsekvenser saneringen av de to 132 kV-ledningene til Strømsmo vil få for deres kraftverk i Innset og Strømsmo. De ønsker å få vite hvordan en situasjon med innstengt effekt grunnet driftsforstyrrelser eller revisjoner vil håndteres av Statnett, og om tapt produksjon for Statkraft vil kompenseres som spesialregulering eller produksjonstilpasning. De ønsker også å få informasjon om planlagt nedetid av nett i forbindelse med bygging av den nye ledningen, da dette kan få konsekvenser for deres produksjon og kan medføre isoppstuvning som kan gi oversvømmelser av jorder og veier i Bardu.

Ofoten friluftsråd mener i uttalelse, datert 25.10.2010, at den omsøkte kraftledningen i luft vil få en sterkt negativ innvirkning i viktige friluftsområder i Narvik og Gratangen kommuner. Ueberørte områder er viktig for friluftinteressene i kommunene. Narvik kommune er allerede belastet med flere store kraftutbygginger, og dette bør ifølge friluftsrådet hensyntas når nytt ledningsnett skal etableres. Der det lar seg gjøre må kabel velges som alternativ til luftledning. De mener videre at det er viktig at kraftledningen legges slik at den blir minst mulig synlig, og at man bør etterstrebe å ikke berøre eksisterende bolig- og fritidsbebyggelse. De mener at parallellføring av kraftledningene vil være bedre enn å legge den nye ledningen i uberørt natur. Friluftsrådet mener den nye ledningen må hensynta at det planlegges barskogreservat i Skjomen. Videre ber de om at det gjøres vurderinger av hvordan skulpturmasten på Heia i Balsfjord vil påvirke dyrelivet og fugler spesielt.

Midt-Troms friluftsråd mener i uttalelse, datert 11.10.2010, at kraftledninger påvirker naturmiljø, biomangfold og friluftsinnteresser negativt. Befolkningen i Indre Troms har en sterkt forankret friluftskultur, og store kraftledninger i luft vil berøre alle som bruker naturen. Friluftsrådet mener tiden er kommet for å se på alternativer til kraftledninger som splitter opp og dominerer skog- og fjellandskap. De

viser videre til at under beskrivelsen av jordkabel i søknaden er økonomi tungt vektlagt, og at dette er uheldig da andre fordeler ved denne løsningen ikke kommer frem. Luftledning og jordkabel bør likestilles i konsekvensutredningen, slik at berørte parter og bevilgende myndigheter kan vurdere alternativene opp mot hverandre på en tilfredsstillende måte.

Zero Emission Resource Organisation er i brev, datert 27.10.2010, positive til utbygging av ny kraftledning mellom Ofoten og Balsfjord, da denne er viktig for å muliggjøre tilknytning av fornybar energi i fremtiden. De mener imidlertid at den traseen som har minst virkninger for biologisk mangfold bør velges. Zero viser til at det er et stort potensiale for utbygging av vindkraft i Nord-Norge. Dette vil, sammen med forventet økt forbruk i regionen, medføre behov for ledningen. De mener det er viktig å få på plass ledningen, slik at storforbrukere av energi i Nord-Norge ikke blir nødt til å ta i bruk energikilder med klimagassutslipp.

Zero ser at kraftledningen kan medføre konflikter i form av ødeleggelse av leveområder, fragmentere naturområder, øke faren for kollisjon for fugl og flaggermus, gi økt støy, endre mikroklimate og forurensning i anleggsperioden. Av hensyn til dette mener de at ledningen må legges utenom viktige hekke- og trekkområder for fugl, lokaliteter for rødlistearter og vernede områder. Alternativ trasé bør vurderes der ledningen går gjennom svært sjeldne naturtyper. De mener videre at det er viktig med avbøtende tiltak for å redusere faren for fuglekollisjoner og at anleggsarbeidet begrenses i hekke- og yngleperioden for fugl og pattedyr. De mener at hensynet til biologisk mangfold bør gå foran konsekvenser for estetikk og landskap. Imidlertid påpeker de at det ikke ser ut til at den omsøkte ledningen har særlig negativ konsekvens for natur og biologisk mangfold. Zero støtter også sanering av de to 132 kV-kraftledningene. Zero påpeker at det er planlagt et verneområde etter naturvernloven nær traseen, og mener Statnett bør etterstrebe å legge kraftledningens trasé utenom dette. Zero mener også at det bør velges en vestlig trasé forbi Skamdalen og Kvernmo av hensyn til rødlistede plantearter.

Naturvernforbundet i Tromsø og omegn mener i uttalelse, datert 20.11.2010, det er olje- og gassindustrien som hovedsakelig har nytte av ledningen. På bakgrunn av dette mener de at forsyningssikkerheten til regionen ikke er mål for utbyggingen, slik Statnett hevder i søknaden. Naturvernforbundet mener energieffektivisering, industriomlegging og ny energiproduksjon sammen med opprusting av eksisterende nett vil gjøre ledningen overflødig. Dette ønsker de utredet.

Hålogaland samiske forening skriver i uttalelse, datert 25.10.2010, at den opplevde faren med magnetfelt i mange tilfeller vil overgå det som er påvist gjennom forskning. Eksisterende ledninger gjennom Kvernmo berører flere boliger, og at avstanden til disse er mindre enn 50 meter. De helsemessige effektene av ledningen og Kvernmos befolknings reaksjon på søknaden bør i foreningens øyne være avgjørende for at både omsøkt og eksisterende ledninger legges utenom Kvernmo. Foreningen krever at det opprettes et fond som skal komme befolkningen til gode for ulempene de blir påført av tiltaket. Kompensasjon må gis for bruk av private arealer, og det må etableres gode adkomstveier som kan benyttes til rekreasjon og motorisert ferdsel i etterkant.

Samenes Folkeforbund skriver i uttalelse, datert 28.10.2010, at de krever at ledningen skal legges utenom bebodde områder. Videre krever de, av hensyn til elektromagnetiske felt, at eksisterende 420 kV-kraftledninger må saneres i bebodde områder. Samenes Folkeforbund mener den omsøkte ledningen må legges vest for Kvandal og Kvernmo, og at eksisterende ledning også flyttes. Videre sier de at dersom byggeperioden skjer sommerstid vil dette berøre områder som brukes til beite. Det er derfor viktig å utrede hvilke ulemper anleggsperioden og bruk i ettertid vil ha for næringssamers annen næringsvirksomhet. De mener det må tas særlig hensyn til samiske kulturminner ved valg av ny trasé. Videre krever de at ulemper som påføres grunneiere skal kompenseres fullt ut, og at det skal opprettes et fond for innbyggere i kommuner som blir berørt. Samenes Folkeforbund mener at reindrifta er en næring, og må derfor behandles slik at andre ikke skal miste rettigheter på bekostning av reindrifta.

Lokale foreninger, bedrifter, grunneiere og privatpersoner

Narvik

Vigdis og Bjørn Hafstad fra Beisfjord sier i uttalelse, datert 25.10.2010, at de eier en fritidsbolig på Brennmyra i Skamdalen. Den omsøkte ledningen vil komme bare 55 meter fra hytta, noe de er sterkt imot. De sier at kraftledningen vil forringe verdien av eiendommen og at det må være mulig å flytte masten lengre vekk fra hytta. I tillegg fremhever de at der masten er tenkt satt er det ei stor såbar multemyr, noe som medfører at kraftledningen blir et stort inngrep i naturen. De ønsker at mastene fargesettes, slik at de blir mindre synlige i naturen.

Narvik modellflyklubb skriver i uttalelse, innsendt 29.10.2010, at de har et modellflyanlegg beliggende på Gulløymyra på Hergot i Narvik kommune. De har lagt ned et betydelig antall dugnadstimer i anlegget, og de påpeker at en ny kraftledning parallelt med den eksisterende vil korte ned avstanden til flystripa betydelig. Dette gjør at det flygbare området innskrenkes, og medfører at mange piloter vegrer seg for å komme på klubbens treff. Dette rammer Narvik modellflyklubb økonomisk. Klubben foreslår følgende løsninger:

- Forleng stripe østover og flytte veien til skytebanen
- Flytte anlegget til et annet område
- Snu stripe 180° sammenliknet med dagens beliggenhet

Arild Sundby er berørt grunneier i Skamdalen, og sier i brev, datert 30.09.2010, at Skamdalen vil bli ytterligere verdiforringet med en ny kraftledning. Han mener at arealinngrepet vil få en visuell og strålingsmessig effekt i Skamdalen. Sundby viser til at Nordkraft tidligere har søkt om konsesjon for bygging av småkraftverk i Skamdalen, og at denne søknaden ble avslått av NVE grunnet massiv motstand fra høringsinstansene. Han stiller spørsmål ved om NVE nå kan gi konsesjon til et mye større inngrep som den omsøkte kraftledningen representerer. Sundby foreslår en alternativ trasé over Skamdalsbotn fjell.

Gratangen

18 grunneiere og beboere i Kvernmo har sendt felles uttalelse, datert 28.10.2010. Beboerne krever at Statnetts omsøkte førstevalg av trasé (alt. 1.0) skrinlegges, og krever også at andre eksisterende ledninger som går gjennom Kvernmo rives. Beboerne begrunner dette med:

▪ Elektromagnetiske felt

Beboerne viser til konsekvensutredningene, som sier at ingen hus ligger innen for en sone på 55 meter fra ledningen. De har imidlertid målt dette med lasermåler, og kommet frem til at to bygninger ligger innenfor denne sonen, bl.a. er det et bolighus 51 meter og ei hytte 52 meter fra ledningenes senterlinje. De krever at kraftledninger ikke skal sette liv og helse på spill, og viser til at for de fleste som har dødd i Kvernmo de siste årene har kreft vært dødsårsaken. De mener forskningsresultater har vist at magnetfelt har innvirkninger på den menneskelige kropp, og at det er uforståelig dersom ledningen blir bygd i eksisterende trasé. De viser til forskningsresultater som tilsier at barn som bor nærmere kraftledninger enn 200 meter har 70% høyere risiko for å utvikle leukemi enn andre barn. De viser til at NVE skal ha fulgt en føre-var-strategi i Klæbu i Trøndelag. Beboerne understreker også at det høres knitring og summing fra ledningene på fuktige dager, og at dette føles uhyggelig med tanke på elektromagnetiske felt.

▪ Reiselivssatsing i området

Beboerne viser til at det er flere reiselivssatsninger på Kvernmo (stall, samisk tun og kultur- og naturopplevelser). De mener det er muligheter for ytterligere satsning på turisme i Kvernmo, og at kraftledninger i luftspenn over bygda vil ødelegge denne satsningen.

- Naturområde som ødelegges ved utvidelse av ryddegata

Beboerne mener en ny ledning ved siden av eksisterende vil skape en 150 meter bred trasé i byggeperioden, og at det vil gi et visuelt dårlig bilde i mange år fremover. De mener også at dagens ryddegata blir dårlig skjøttet ved nyrydding, og at det ikke er trolig at denne måten å rydde på vil endres i særlig grad i fremtiden. Terrenget på Kvernmo og Holtås er av en slik beskaffenhet at uansett hvor man bor eller har hytte vil en kunne se mastepunktene.

- Estetisk uforsvarlig med luftspenn

De mener det ikke er estetisk forsvarlig å bygge ledningen i luft, og at det er vanskelig å kamuflere ledningen i det åpne jordbrukslandskapet. Estetikk handler om folkehelse i ytterste konsekvens, og det faktum at kraftledningene har vært synlig i 60 år har satt begrensinger for livskvaliteten til beboerne.

- Samisk kulturområde

Det vises til at det er en god del samiske kulturminner i Kvernmo. Det samiske miljøet er grunnelement i befolkningens identitet, og er meget viktig for reiselivssatsning. Kraftledninger i luft vil virke malplassert i et slikt naturmiljø, og være forringende for de produkter reiselivet ønsker å utvikle på Kvernmo.

- Krigsminner

Beboerne viser til at det er viktige krigsminner fra andre verdenskrig i områder rundt Kvernmo, Roasmi og fjellene inn mot Bjørnfjell.

På bakgrunn av ovenstående argumentasjon foreslår beboerne heller følgende løsninger i prioritert rekkefølge for både ny og eksisterende ledninger:

- Alternativ trasé (1.2)

Beboerne mener ledningene bør vinkles vestover ved Vargas, ned mot Bjørnarvatn, på nord eller sørsiden av Snolkie og inn på eksisterende trasé på Storhaugen. Traseen må hensynta bebyggelsen på Fjellidal. De mener at tidligere utredet, men forkastet alternativ 1.1, også er et godt alternativ. De mener Statnetts argumentasjon om at alt. 1.1 vil bli synlig for bilistene på E6 ikke holder, da det ikke kan forsvares at de som bor i bygda må se ledningen hver dag, mens bilistene som ser ledningen i få sekunder skal skånes.

- Jordkabel fra Varas til Snolkie

Beboerne mener Stortingets retningslinjer for kabling er utdatert, og at det nå er på tide med en ny og mer liberal praksis. De mener det er et paradoks at verdens rikeste land bruker økonomiske hensyn som argument for at ledninger skal bygges i luft, og at dette går på bekostning av helse, miljø og trivsel for lokalbefolkningen, samt at man begrenser utvikling av kultur og naturmiljøer i reiselivssammenheng.

- Ny trasé øst for Kvernmo

Beboerne foreslår en ny trasé opp i fjellet ved Storvatn på Øse, over Roasmi og Leigassletta, under Stortinden mot Lortskaret, og ut mot Storhaugen mot eksisterende trasé. De presiserer at dette ikke er

en god trasé, da den vil forringe krigsminner og være skjemmende for utøvelse av friluftsliv, men mener likevel at dette er en bedre løsning enn at ledningene skal gå gjennom Kvernmo.

De samme grunneierne har også sendt inn uttalelse datert 22.11.2010. Her kommenteres en del medieoppslag, og det påpekes igjen at beboerne mener et vestlig alternativ forbi Kvernmo er å foretrekke. De skriver at alternativet vil berøre to hus på Fjellidal hvor det kun er én fastboende person. Videre sier de i denne uttalelsen at et østlig alternativ er uakseptabelt for dem. Argumentene for dette er at ledningen vil gå gjennom saktevoksende skog, og en ledning her vil oppleves som miljøkriminalitet. Videre argumenterer de med at et vestlig alternativ vil samle teknisk inngrep, da E6 går her og Hålogaland kraft har planer om ny kraftproduksjon i området. De mener også at et østlig alternativ vil ødelegge beite- og trekkområder for rein og ødelegge krigsminner i området. De skriver at området øst for Kvernmo innehar gode rekreasjonsområder, og at grunneierne på Kvernmo og Holtås i hovedsak har sine utmarkseiendommer øst for Kvernmo, og at en ledning her vil ødelegge muligheten for utvikling av disse eiendommene.

13 berørte grunneiere i Gratangen skriver i uttalelse, datert 09.11.2010, at de blir meget sterkt berørt av alternativ 1.1 og 1.2 rundt Kvernmo. Etter deres syn er de miljømessige konsekvensene ved disse to forslagene ikke kommet godt nok frem. Grunneierne påpeker at et av de fineste rekreasjonsområdene i Gratangen vil bli direkte berørt av de to traséforslagene, og at enkelte av eiendommene vil bli nesten borte dersom ledningen følger forslag 1.1 eller 1.2. Spesielt er områdene ved Bjørnar- og Hestvatnet ansett som eneste område for fremtidig fritidsbebyggelse i kommunearealplanen. De mener kraftledningene vil bli svært synlig fra E6 dersom et av disse traséforslagene velges. De mener videre at dersom en mindre synlig kraftledning skal bygges må alternativ 1.0 velges. De foreslår at den nye kraftledningen legges i en trasé fra Storvatnet, rundt Roasme, inn Holtåsbøtt og tilbake i til hovedtrasé ved Storhaugen. Alternativt kan jordkabel legges fra Varas til Storhaugen. Dette vil være en gylden mulighet til å vise at miljøhensyn ivaretas.

Yvonne og Dag Kvernmo, eiere av gnr. 48/ bnr. 4, 8, 9 og 10 på Kvernmo, sier i uttalelse sendt inn 26.10.2010, at de ikke vil ha noen kraftledninger gjennom Kvernmo, verken i luftspenn eller jordkabel. De mener at alternativ 1.2 bør følges, både for eksisterende og planlagt ledning, og at man i tillegg må flytte traseen lengre vekk fra Fjellidal for å unngå konflikter med bolighusene der. De påpeker at uansett hvor ledningen legges vil det oppstå en konflikt med noens interesser. De mener videre at nå må helsa til de som bor på Kvernmo prioriteres fremfor øvrige grunneier, næringsinteresser, turisme og hytteeiere. De mener også at et argument om at ledningen kan bli synlig for bilister på E6 ikke kan settes fremfor hensynet til de som bor rett ved kraftledningen. De påpeker at beboere på Kvernmo hører kraftledningene på flere hundre meters avstand, og at de medfører en helseisriko og påvirker elektriske apparater. De mener videre at belastningene og konsekvensene vil forsterkes dersom det kommer en større og kraftigere ledning. De sier i uttalelsen at det har vært unormalt mange krefttilfeller i Kvernmo, og at nå må noen andre bære den belastningen Kvernmoinnbyggerne har hatt i 60 år.

Erik Roll eier to hyttetomter i Gratangen kommune, og protesterer i uttalelse, datert 23.10.2010, på det vestre alternativet ved Kvernmo gård. Traseen vil forringe verdien på hans eiendommer, og han har ingen tro på at noen vil kjøpe hyttetomter rett ved en kraftledning. Han foreslår derfor at eiendommene kan kjøpes av Statnett, slik at kraftledningsmastene kan plasseres her.

Steinar Fjellidal er beboer på Fjellidal, ca. én kilometer fra nåværende trasé i Kvernmo, og skriver i uttalelse, datert 11.10.2010 at de fleste beboere som klager på knitring og andre ting i Kvernmo har flyttet til området eller bygd nye hus etter at ledningene ble bygget. De burde derfor være klar over påståtte plager på forhånd. Også revefarmen i Kvernmo kom etter at ledningen ble bygget. Fjellidal peker på at dersom det er elektromagnetiske felt som er problemet, så løses dette ikke ved å flytte ledningen til et annet område der andre får de samme påståtte problemene. Han mener at det påstås at det frigis

jordbruksland, historiske tufter og mulighet til fremtidig hyttebebyggelse, men samtidig vil disse bli tilsvarende forringet på vestsiden dersom trasé 1.2 velges. Fjellidal viser til at NVE nylig har gitt konsesjon til Hålogaland Kraft til utbygging av Fossan Kraftverk, hvor Bjørnarvann vil vi spesielt berørt. Fjellidal mener at dersom det i tillegg kommer en 420 kV kraftledning i området, vil det bli ødelagt som friluftsområde. Fjellidal sier videre at etter hans syn er den eneste fornuftige løsningen, dersom jordkabel er uaktuelt, å bygge ledningen i trasé 1.0, hvor de to 132 kV-ledningene rives og ny 420 kV-ledning bygges i samme trasé. Inngrepene i naturen vil bli minimale med denne løsningen. Fjellidal avslutter med å si at dersom 10-15 innbyggere på Kvernmo stopper byggingen av nye ledninger i allerede brukte traseer, så bør enten en ny trasé over Roasme eller jordkabel velges fremfor alternativ 1.2.

Odd Dalbakk har fritidsbolig på Kvernmo og har grunneierinteresser i Bjørkemoen (Bjørnar'n). Han skriver i uttalelse, datert 16.11.2010, at hans fritidsbolig ligger 100 meter fra kraftledningstraseen, og at denne er oppført etter at dagens kraftledninger ble bygget. Dalbakk tar avstand fra at beboere på Kvernmo og Holtås ved underskriftskampanje fremmer krav til ny trasé begrunnet i fare forbundet med magnetfelt. Dalbakk mener ny trasé vil komme nærmere boliger på Fjellidal enn eksisterende ledning går fra boliger i Kvernmo i dag. Han mener derfor at eventuell fare forbundet med magnetfelt vil ramme beboerne på Fjellidal i samme grad om beboerne på Kvernmo blir rammet i dag. Dalbakk er overrasket over at vestlig ledningstrasé har fått oppslutning gjennom underskriftskampanje, og han mener det virker lite gjennomtenkt å sette nabobygder opp mot hverandre på denne måten. Foreslåtte vestlig ledningstrasé vil ifølge Dalbakk rasere nesten all gjenværende skog i Bjørnar'n. En ny trasé fra Fjellidal til Snolkie vil gå gjennom tettvokst skog og skape et sår i landskapet. Området er også berørt av planer om utbygging av vassdraget som går der. Bygging av ny trasé gjennom Bjørnar'n vil gjøre området nesten verdiløst som beiteområde for elg og rein. I tillegg mener Dalbakk at Bjørnar'n er interessant i et kulturhistorisk perspektiv. Dalbakk mener det er kritikkverdig at innbyggerne på Fjellidal og Bjørnar'n ikke på et tidligere tidspunkt er orientert av Statnett eller NVE om det vestlige traséforslaget.

Bardu kommune

14 beboere i Brandseggveien/Elverum i Nedre Bardu har skrevet en felles uttalelse, datert 20.10.2010. De mener at Statnetts alternativ 1.0 er uakseptabelt. På vestsiden av Barduelva går eksisterende ledning bare 41 meter fra nærmeste hus. Ei ny ledning vil også komme nærmere skolen og barnehagen, og deler av idrettsplassen vil komme under ledningen. De mener det er helt uakseptabelt at barna i området skal bli eksponert for magnetisk felt over anbefalt grense allerede tidlig i barndommen. Videre sier de at næringseiendommen i Elverumskrysset vil få beslaglagt et relativt stort areal som følge av utbyggingen. Beboerne fremhever at det høres knitring i fuktig vær og at ledningen sjenerer utsikten. De mener videre at trasé 1.4 er den traseen som har minst skadevirkning og at den er til å leve med. Imidlertid mener de at den bør flyttes 100 meter lenger nord, slik at eiendom 9/14 ikke skal få areal beslaglagt, da ledningen i så fall kun vil berøre Statsskogs eiendom. Mastene bør være så lave som mulig, og kamufleres med farge. Man bør i tillegg merke spennene på en annen måte enn oransje ballonger, og viser til at de finnes blinkende lys som aktiveres når flytrafikk nærmer seg. Beboernes synspunkter er utdypet gjennom senere brev.

Inge Brandsegg og Kristen Finmark eier hhv. gnr. 9/bnr. 2 (Brandsegg) og gnr. 2/bnr. 1 (Granneset) i Bardu kommune. De sier i uttalelse, datert 26.10.2010, at de støtter traséforslag 1.4 gjennom Nedre Bardu. De påpeker at andre har ønsket at traseen justeres ca. 100 meter mot nord. Dette er Brandsegg og Finmark imot, da det vil få konsekvenser for flytteleden til Hjerttind reindriftslag og et prioritert viltområde. Denne traséendringen vil dessuten gjøre ledningen mer synlig fra E6 og beboere på Sundlia og Kampenheim. Videre sier de at flyttingen vil være til sjenanse for eiendommen Granneset. Denne er regulert til bolig, fritidsbebyggelse, reindrift, reiseliv og turisme. Dette er ikke hensyntatt i Statnetts konsekvensutredninger for reindrift og reiseliv/turisme. De mener at flyttingen vil ha så store

konsekvenser for reiseliv- og turismeplanene at disse trolig må skrinlegges. Brandseggs og Finmarks synspunkter er utdypet gjennom senere brev.

Bardu Grunneierlag skriver i uttalelse, datert 14.11.2010, at de går inn for alternativ 1.4 ved Nedre Bardu, og at begge ledningene må settes på statens grunn på østlig side av Barduelva. De ønsker at det blir benyttet materialer og farger som gjør ledningen minst mulig synlig i terrenget. Ledningen må utstyres med varselsanordninger for lufttrafikk som ikke sjenerer omgivelsene.

Viktor Berntsen skriver gjennom sin advokat Pleym i uttalelse datert 27.10.2010, at han eier et industriområde ved traséalternativ 1.0 gjennom Nedre Bardu. Han er bekymret for helsefaren til de som oppholder seg og ferdes i industriområdet, på grunn av elektromagnetiske felt. Han ber derfor om at traseen justeres, slik at man har sikker avstand for mulige helseskader.

Jan O. Berntsen, grunneier på gnr. 4/bnr. 14 og gnr. 5/bnr. 1 i Bardu, sier i uttalelse, datert 25.10.2010, at dersom ledningen legges på vestsiden av eksisterende ledning gjennom Skoelvdalen vil dette få negative konsekvenser for grunneierne der. Ledningene vil ødelegge furuskogen i dalen, men å legge ledningen på vestsiden av eksisterende ledning vil være mer ødeleggende enn om den legges på østsiden. Berntsen påpeker at det er motstridende interesser i Salangsdalen og Skoelvdalen for hvilken side av eksisterende ledning den omsøkte ledningen skal legges. Han ber derfor om at en samlet skogfaglig vurdering for traseen i Bardu som helhet legges til grunn for valg av side. Videre sier Berntsen at han er forundret over at en trasé gjennom Melhusskardet via Strømsmo til Bardufoss er lagt til side. Han mener det finnes mastetyper som tåler skred, og eventuelle merkostnader for denne traseen må måles opp mot den miljøgevinst som oppnås dersom de to 132 kV-ledningene i Melhusskardet erstattes med en 420 kV-ledning. Berntsen mener den traseen som er omsøkt er en stor belastning for de som blir berørt av to parallelle 420 kV-ledninger i Bardu kommune. Han ber derfor NVE pålegge Statnett om å utrede trasealternativet gjennom Melhusskardet nærmere. Berntsen kritiserer Statnetts rydding av traseen til eksisterende ledning, og krever at det knyttes betingelser til konsesjonen om skånsom skogrydding, og at felt virke skal samles sammen og tilrettelegges slik at grunneiere kan nyttiggjøre seg av dette. Han forventer at det i den videre prosessen opprettes kontakt med grunneieren slik at gjennomføringen av videre arbeid kan utføres uten unødvendige konflikter.

Salangsdalen grunneier- og utmarkslag skriver i uttalelse, datert 19.10.2010, at det bør utredes en alternativ trasé til Salangsdalen. Det må også foreligge en analyse av fremtidig kraftbehov som gir en indikasjon om når det blir nødvendig med enda en kraftledning. De føler seg presset til å godta en ny ledning siden det allerede ligger en kraftledning i dalen i dag. Videre sier de at de synes det er positivt dersom den omsøkte ledningen blir lagt på vestsiden av den eksisterende gjennom Salangsdalen, da dette vil gi minst miljømessig og visuell konsekvens. De mener også det er positivt at ledningen gjennom Melhusskardet rives. Grunneierlaget påpeker at Statnett ikke følger opp avtaler med rydding i eksisterende traseer og andre forhold i inngåtte avtaler. De ønsker derfor å få fremlagt en miljøoppfølgingsplan for ledningen. Grunneierlaget foreslår å justere traseen ved Lerbekkvannet mot øst, for at ledningen ikke skal komme nærmere vannet enn den eksisterende er i dag. Der ledningen passerer gnr. 44/bnr. 2 har grunneier planer om hyttefelt, og de mener verdien av området blir forringet og realiseringen av dette hyttefeltet blir vanskelig dersom ny ledning kommer nær Lerbekkvannet. Grunneierlaget ønsker å få svar på hvordan bruk av motorisert kjøretøy blir i både anleggs- og driftsperioden. Videre ønsker de bruk av materiell som blir minst mulig synlig i terrenget. Grunneierlaget avslutter med å påpeke at de ikke vil akseptere en engangserstatning for tapt eiendom, men vil ha en årlig leie basert på provisjon av verdien av strømmen fraktet gjennom ledningsnettet.

Nedre Bardu Arbeiderlag skriver i uttalelse, datert 12.10.2010, at de støtter alternativ 1.4 forbi Nedre Bardu som eneste alternativ. De mener at alternativ 1.0 under ingen omstendigheter er aktuell på grunn av nærhet til skole, barnehage, næringsliv og bebyggelse.

Samarbeidsutvalget for grunneierlagene i Bardu skriver i uttalelse, datert 29.10.2010, at de fremmer et felles krav for berørte grunneiere for erstatninger der planlagt ledning berører privat grunn:

- Rydding av trasé skal foregå skånsomt og veier til ledningen skal planlegges og bygges i samråd med grunneier.
- Alt felt virke skal tilfalle grunneier og sorteres og lunnes til bilvei.
- Det aksepteres ikke en engangserstatning, men et alternativ kan være en årlig leie basert på den verdiforringelse hver grunneier blir påført.
- Ved etterrydding av traseer må virket ryddes og ev. flises og produktivt virke fraktes til bilvei og tilfalle grunneier.
- Skogsbilveier skal tilbakeføres til opprinnelig stand i samråd med grunneier.

Samarbeidsutvalget for grunneierlagene i Bardu understreker at det ikke vil frigis grunn til ledningstrasé før det foreligger akseptabel avtale om oppgjør.

Tone Stenseth og Stig Hansen eier gnr. 4, bnr. 22 i Nedre Bardu. De skriver i uttalelse, datert 26.10.2010, at det ikke er akseptabelt at Statnett her konsesjonssøkt alternativ 1.0 gjennom Nedre Bardu, da dette vil føre til magnetfelt for flere husstander og komme i konflikt med barnehage og skole. De anmoder NVE om å forkaste alternativ 1.0 av hensyn til beboerne i bygda. De mener det er viktigere at folk i bygda blir hørt fremfor andre interesser som for eksempel reindriftsnæringen som bruker området kun en gang pr. år.

Målselv kommune

Bjørn Einar Rognmo sier i uttalelse, datert 11.10.2010, at den nye kraftledningen vil med et vestlig alternativ gå rett over hans hytte på Myrefjell. Hytta er ikke avmerket på kartet. Rognmo mener den beste løsningen for ny ledning er på østsiden av eksisterende trasé.

Vivian Sørli Olsen skriver i uttalelse, datert 10.10.2010, at hennes hytte i Takelvdalen vil bli berørt av den omsøkte kraftledningen. Hun sier at hytta allerede har store ulemper med den eksisterende ledningen, og at de blant annet ikke får inn radio- og TV-signaler og at det er støy fra ledningen. Flere familiemedlemmer er døde av kreft, og hun har undret seg over om dette kan skyldes at de har vært mye på hytta. De har bygget en ny hytte like ved for å kunne få inn signaler fra radio, TV og jaktradio, og den nye kraftledningen vil komme nærmere denne hytta. Hun mener at kraftledningen vil være skjemmende for utsikten, og hun lurte på om magnetfeltet er uheldig for drikkevannet i området og for fisken de spiser. Hun mener den nye kraftledningen må medføre erstatningshytte eller erstatning på annet vis.

Ivar Bruvoll er eier av gnr. 29, bnr. 2 i Målselv kommune. Han skriver i uttalelse, datert 25.10.2010, at han ikke ønsker at det blir bygget flere kraftledninger i tillegg til eksisterende nett. Dersom dette ikke er mulig ønsker han at ny ledning blir lagt på østsiden av eksisterende ledning fra Fossmoen til Storhaugen og frem til riksvei 854. Her bør ledningen krysse over til vestsiden og fortsette på denne siden nordover. Dette vil medføre mest mulig avstand til hans bolighus og vil skåne furuskog på nordsiden av riksvei 854.

Fossmo grunneierlag er berørt av tiltakene i Bardufoss transformatorstasjon, og skriver i uttalelse, datert 14.10.2010, at deres eiendommer bør komme i et spesielt lys med tanke på miljøfremmende tiltak i området. Opptil ni kraftledninger krysser eiendommene til grunneierlagets medlemmer. De ser kraftledningene overalt og det oppleves støy fra transformatorstasjonen og ledningene rundt. Store arealer er bundet opp av kraftledninger, og disse og tilstøtende arealer blir verdiløse da de ikke kan benyttes til bebyggelse. Grunneierlaget mener det ikke er riktig at de skal avstå arealer i en ”dugnadsånd” med en symbolsk sum som kompensasjon. Fossmo grunneierlag fremsetter en rekke krav til avbøtende tiltak. De

krever at det ryddes opp i ledningene rundt Bardufoss transformatorstasjon, og at kabling bør vurderes på de mest utsette stedene. Unødvendig bruk av utebelysning på stasjonen bør unngås. Lakkerte master og ikke-reflekterende isolatorer bør benyttes. Videre krever de begrenset skogrydding i kraftledningens trasé, da skogen uansett ikke blir så høy at den når opp til linene. Hogst bør utføres i samband med grunneier, og verdifremmende tiltak i ryddegaten bør utføres. Dette kan være bearbeidelse for landbruksformål eller tilretteleggelse for juletreproduksjon.

Espen Berglund og Halvar Kristensen, eiere av gnr. 50, bnr. 3 i Målselv, skriver i uttalelse, datert 25.10.2010, at de mener søknaden vedrørende utvidelse av Bardufoss transformatorstasjon er dårlig og at høringsfristen er kort. De påpeker feil vedrørende kontakt med grunneiere, feil oppgitt gårds- og bruksnummer for en grunneier, samt at det hevdes i søknaden at det hovedsakelig er utmark som må erverves mens det i realiteten er innmark. Det påpekes også at det ligger en jordvarmesløyfe på aktuell innmark. Videre påpekes det at anlegget vil medføre en betydelig visuell forurensing for naboer og at de mener anlegget vil medføre økt støy grunnet flere transformatorer og at disse kommer nærmere naboene. De mener også at utvidelse av stasjonen vil medføre økte magnetfelt for naboene. På grunn av disse forholdene mener Berglund og Kristensen at deres eiendommer vil verdiforringes dersom utbyggingen blir en realitet, og at det ikke vil være grunnlag for å bli boende på gården i fremtiden.

Berglund og Kristensen fremmer følgende forslag i prioritert rekkefølge:

- Anlegget, evt. bare planlagt utvidelse av anlegget, flyttes ca. 700-1000 meter mot sørvest til Statens egen grunn. Dagens 132 kV kraftledninger og andre kraftledninger som går inn og ut av stasjonen legges som jordkabel i området.
- Bygge ut stasjonen mot vest og nord, og etablere ny tomt ved å sprengte vekk fjell. Ledninger inn og ut av stasjonen legges som kabel. Dersom riksveien fortsatt må endres bør denne rettes ut fra stasjonen til Nytrøen. Dette vil medføre en skjermet stasjon både visuelt og støymessig, samt at den kommer lengre unne nærmeste bolighus.
- Bygge ut stasjonen i retning nord og øst. Ledninger inn og ut kables. Fylkesveien legges på østsiden av huset til Margot Berglund.

Det kreves avbøtende tiltak i form av at de plantes stor gran som visuell og støydempende skjerm mot anlegget. Det bes også om at dersom fylkesveien må legges om må denne gjøres så rett som mulig mellom stasjonen og Nytrøen. All lavspent må legges som jordkabel fra transformator frem til husvegg som kompensasjon for alle ubehageligheter som ledningsutbygging har medført gjennom årene.

Margot Berglund er nabo til Bardufoss transformatorstasjon og skriver i brev, datert 25.11.2010 at hun oppfatter søknaden om ombygging av stasjonen som mangelfull. Hun skriver at hun ikke er orientert om prosjektet før september 2010, og at påstanden om at naboer er orientert derfor er feil. Berglund stiller spørsmål ved om man ikke trenger dispensasjon fra kommunale planer for denne type tiltak. Videre viser Berglund til at det er oppgitt feil gårdsnummer for hennes eiendom. Margot Berglund viser til at Statnett skriver i søknaden at ombyggingen er nødvendig for å ivareta fleksibiliteten ved mulige fremtidige utvidelser, og hun forlanger å få innblikk i hvilke planer Statnett har for dette. Berglund forventer å få forelagt en detaljert plantegning for det planlagte kontrollbygget. Videre krever hun at omlegging av fylkesveien blir korrekt innlagt i detaljplanene for anlegget og at det fremgår hvordan dette vil innvirke på hennes tomt. Videre forventer Berglund at temaene landskap, støy og magnetfelt gjøres bedre rede for. Hun støtter Espen Berglund og Halvar Kristiansens to forslag om å flytte transformatorstasjonen, men ikke deres forslag som innebærer at veien legges rundt hennes hus. Berglund påpeker til slutt at utvidelsen av Bardufoss transformatorstasjon vil medføre negative konsekvenser for henne, og at hennes eiendom vil være vesentlig verdiforringet etter tiltaket.

Reindriftsinteresser

Advokat Geir Haugen har i brev av 28.10.2010 avgitt høringsuttalelse på vegne at alle fire berørte reinbeitedistrikt: **29 Skjomen, 21 Gielas, 20 Hjertind og 27 Mauken.**

Uttalelsen omfatter både generelle vurderinger av konsekvensutredningen og konkrete vurderinger og innspill knyttet til det enkelte distrikt. De generelle delene av uttalelsen og uttalelsene knyttet til det enkelte distrikt er sammenfattet for seg under.

Innledningsvis sier reinbeitedistriktene at ledningen må ses i sammenheng med omsøkte ledning Balsfjord-Hammerfest, som vil kunne berøre 31 reinbeitedistrikt, og at den kan gi avledede virkninger for reindriften ved å muliggjøre bygging av flere vindkraftanlegg i Finnmark.

Reinbeitedistriktene er kritiske til det de mener er manglende reindriftsfaglig kompetanse hos reindriftsutredene, til at utøvere ikke er forespurt om hvem som burde stå for utredningene og han krever at det utarbeides en ny rapport av andre fagpersoner. Videre sier de at den foreliggende reindriftsrapporten ikke er faglig tilfredsstillende. Blant annet mener reinbeitedistriktene at metoden for verdsetting av områder ikke er tilpasset reindriften og at områder som brukes av utøverne gjennom reindriftsåret ikke er vurdert i sammenheng, slik at den samlede virkningen av tiltaket dermed ikke er vurdert. Reinbeitedistriktene bestriker også blant annet at kalvingsland verdsettes høyere enn brunstland og at områder med mye inngrep generelt verdsettes lavere enn områder med lite inngrep. Den største mangelen ved reindriftsutredningen hevder de likevel er at den ikke har vurdert den samlede virkningen av alle tidligere inngrep som grunnlag for å ta stilling til om folkerettens urfolksvern kommer til anvendelse i saken. Reinbeitedistriktene redegjør i denne sammenhengen fylldig for deres oppfatning av:

- a) forvaltningens plikt til å vurdere forholdet til folkeretten i sammenheng med enkeltvedtak
- b) folkerettens anvendelse i norsk rett
- c) generelle forhold rundt folkerettens anvendelse ved arealinngrep overfor urfolk

For detaljene i redegjørelsen henvises det til uttalelsen. Basert på sin redegjørelse, argumenterer reinbeitedistriktene for at søknaden for ny 420 kV kraftledning Ofoten-Balsfjord må vurderes og behandles i sammenheng med planlagt 420 kV ledning Balsfjord-Hammerfest og planlagte vindkraftverk som ledningene vil kunne åpne for. Dette for å gi en samlet framstilling av de totale virkninger overfor samisk reindrift, slik man etter deres oppfatning er forpliktet til i henhold til folkeretten.

Reinbeitedistriktene argumenterer for at eventuelt vedtak om ekspropriasjon vil påstås ulovlig på grunnlag av de omtalte folkerettslige bestemmelsene, og videre for at slikt grunnlag for klage på eventuelt ekspropriasjonsvedtak innebærer at det ikke kan gis samtykke til forhåndstiltredelse i saken. Reinbeitedistriktene krever at det utarbeides en ny reindriftsrapport og at minst en av utredene er aktiv reindriftsutøver. Reinbeitedistriktene mener det synes klart at bygging og drift av den planlagte ledningen vil innebære et brudd på Norges folkerettslige forpliktelser og at samtykke til forhåndstiltredelse tilsvarende vil bryte med disse forpliktelsene om ikke de påståtte mangler i saksbehandlingen rettes. Subsidiært, hevdes det i uttalelsen, foreligger det tilstrekkelig med opplysninger til at bygging av ledningen må ansees å stride mot hvert enkelt reinbeitedistrikts vern etter folkeretten, og tilsvarende ut fra den samlede virkningen overfor det samiske folk. Reinbeitedistriktene mener derfor det vil stride mot Norges forpliktelser overfor den samiske befolkning og mot Grunnloven § 110a å gi Statnett konsesjon.

I det videre sammenfattes de deler av uttalelsen som konkret gjelder de aktuelle reinbeitedistriktene.

29 Skjomen

Uttalelsen viser til at distriktet har vært utsatt for flere kraftutbygginger og tidligere 420-kV kraftledning. Det er også utsatt for rovdyr og press fra svenske samebyer. Det poengteres at flyttleien fra Durmålsfjell-Stublidalselva og nedre Skamdalsvatn er svært vanskelig, og distriktet har hatt store problemer med å drive reinen forbi grunnet kraftmaster og småkratt. Det påpekes at det er bra sommer- og vinterbeite på Lille Lossi mot Skjomdalen. Distriktet aksepterer ikke bygging av den omsøkte ledningen.

21 Gielas

Uttalelsen viser til at distriktet har vært utsatt for store inngrep i form av Forsvarets bruk av skytefelt på Setermoen, hyttebygging, kraftledninger, vindmøllepark, veier og rovdyr. Distriktet vil således ikke akseptere utbyggingen, med mindre ledningen legges som sjøkabel. Distriktet anser parallellføring med eksisterende ledning som uheldig, da dette vil beslaglegge mye verdifullt beiteland. Ledningen krysser to flyttveier til kalvingsområdet i Snørkenområdet og Hornhalvøya. Ledningen må også passeres når flokken skal til slaktegjerdet på Bukkemyra. Distriktet har allerede problemer med å flytte flokken til kalvingsland og slaktegjerdet, da de må forsere både E6 og de eksisterende ledningene i nedoverbakke. Distriktet mener den nye ledningen må legges så nært E6 som mulig. Videre viser distriktet til reidriftsrapporten, og påpeker at de ikke aksepterer at enkelte områder ansees for å ha liten verdi og at ledningen dermed får lite negativ konsekvens. Alle beiteområdene er ifølge distriktet like viktige. Distriktet aksepterer heller ikke at rapporten setter strekningen Lundlia-Salangsdalen til å ha liten til middels verdi, da ledningen her går i skog og derfor er viktig beiteland i forbindelse med kalving og tidlig sommer. Distriktet vil kun akseptere ledningen dersom den graves ned eller legges som sjøkabel.

20 Hjertind

Distriktet har vært utsatt for inngrep gjennom mange år, blant annet vassdragsreguleringer, hytteutbygging, menneskelig ferdsel og forsvarets bruk av området. Ledningen vil krysse en vanskelig flyttvei vil vinterbeitene ved Barduelva. Distriktet aksepterer kun ledningen dersom den legges som sjøkabel.

27 Mauken

Distriktet er hardt rammet av inngrep, blant annet Forsvarets skytefelt i Blåtind og Mauken, Målselv fjellandsby, industriutbygging, hytteområder og veiutbygging. Det er planlagt flere vassdragsutbygginger innenfor distriktets område. Distriktet aksepterer kun ledningen dersom den legges som sjøkabel.

Merknader til tilleggsøknad og tilleggsutredning av 23.05.2011

Tilleggsutredningen av 23.05.2011 var svar på NVEs krav av 06.01.2011. Den gir en oppdatert begrunnelse for tiltaket, i tillegg til presiseringer for elektromagnetiske felt og organisering av berørte reinbeitedistrikt. Videre vurderer den forslag til traséendringer og endrede løsninger for transformatorstasjoner. Tilleggsutredningen legger dessuten fram en supplering av forslag til avbøtende tiltak.

Blant annet på bakgrunn av tilleggsutredningene la Statnett fram en tilleggs-/endringssøknad samtidig. De søker her om enkelte endringer av hvilken side av eksisterende ledning den nye ledningen omsøkes, ny trasé 1.5 øst for Kvernmo og endrede løsninger for transformering og behov for ombygging av transformatorstasjoner. For detaljer henvises det til kapittel 2.2.

Kommuner

Gratangen kommune sier i uttalelse, datert 29.06.2011, at de kun anbefaler at det gis konsesjon til alternativ 1.5 gjennom Kvernmo. Kommunen anbefaler videre at det gis konsesjon til tiltaket, men påpeker at de mener Statnett må søke å oppnå frivillige avtaler med grunneierne.

Målselv kommune skriver i uttalelse, datert 06.07.2011, at de er tilfreds med at Statnett søker om en vestlig trasé etter Målselva, da dette vil skjerme Målselv fjellandsby og Målselvfossen turistsenter visuelt. Kommunen sier videre at dersom Statnett ønsker å utvide Bardufoss transformatorstasjon med 15 dekar dyrket mark for å ta høyde for fremtidig utvidelse, burde denne utvidelsen være kjent og presentert i søknaden. Kommunen ber NVE vurdere å be Statnett om å legge kontrollbygget i stasjonen til nordsiden av stasjonsområdet, da man da kan benytte eksisterende avkjøring samtidig som at dette er en bedre løsning for naboer.

Regionale og sentrale myndigheter, foretak og interesseorganisasjoner

Nordland fylkeskommune melder i uttalelse, datert 21.06.2011, at de ikke har noen merknader til tilleggsøknaden eller tilleggsutredningen.

Fylkesmannen i Troms skriver i brev, datert 29.06.2011, at det nye alternativet (alt. 1.5) øst for Kvernmo vil kunne berøre Saunåsen, som innehar den viktige naturtypen hagemark. Fylkesmannen mener traseen er å foretrekke for den visuelle virkningen i landskapet. Traseen vil redusere INON-områder med 1,19 km² i kategori 1-3 kilometer og 0,32 km² i kategorien 3-5 kilometer fra tekniske inngrep. Fylkesmannen vil ikke frarå ledningstraseen, men forutsetter at ryddebeltet og anleggsarbeidet ikke berører Saunåsen.

Direktoratet for naturforvaltning skriver i uttalelse, datert 08.07.2011, at de anser at tilleggsutredningen gir svar på utredningskravet, og at de ikke har noen innvendinger mot at utredningene godkjennes som grunnlag for konsesjonsbehandlingen. Direktoratet for naturforvaltning minner om at kravene til saksbehandling gitt i naturmangfoldloven må følges opp.

Statens vegvesen skriver i uttalelse, datert 06.07.2011, at løsningen ved Bardufoss og Balsfjord transformatorstasjoner ikke må komme i konflikt med eksisterende vei. Om løsningene medfører endringer av vei må dette avklares med Vegvesenet. Det må videre avklares om E6 ved Elverumskrysset, Fv 854 ved Rundhaug, Fv 278 ved Bardufoss flyplass samt Fv 87 i Tamokdalen, blir berørt av kryssinger av ledningen.

Jernbaneverket melder i brev, datert 15.06.2011, at de ikke har noen merknader til tilleggsutredningen og søknaden.

Riksantikvaren skriver i brev, datert 08.06.2011, at fylkeskommunene og Sametinget vil ivareta kulturminneforvaltningens merknader.

Natur og Ungdom har sendt inn uttalelse, datert 16.08.2011. De sier at de er positive til bygging av ledningen, da den vil kunne åpne for ny vindkraftproduksjon. Organisasjonen peker på at det er registrert en rekke rødlistede fuglearter langs traseen. Mellom Ofoten og Kvandal transformatorstasjoner mener Natur og Ungdom at et østlig alternativ må velges, da dette vil gi mindre konsekvenser for naturmiljø og reindrift. De ønsker imidlertid en justering av traseen nord for Ofoten transformatorstasjon grunnet hekkende kongeørn. Videre mener Natur og ungdom at Statnett må pålegges å gjennomføre alle avbøtende tiltak for reindriften. For strekningen Kvandalen til Bardufoss transformatorstasjoner mener Natur og Ungdom at konsekvensgraden ikke økes særlig, da det legges opp til å sanere to 132-kV ledninger. Ved Kvernmo mener organisasjonen at alternativ 1.1 vest for bygda vil medføre økt kollisjonsfare for ender og vadefugl. Dette vil dessuten medføre nye store inngrep. De krever derfor at alternativ 1.0 gjennom Kvernmo gis konsesjon. Ved Lundlia er det en gammel hubrolokalitet, og Natur og Ungdom mener traseen må justeres her, slik at avstanden blir minst 1000 meter. Videre mener de at alternativ 1.0 må velges forbi Nedre Bardu, da alternativ 1.4 vil gi større konsekvenser for naturmiljøet ved Barduelva. For strekningen Bardufoss til Balsfjord transformatorstasjoner mener Natur og Ungdom at det østre alternativet må velges, da dette vil ha mindre konsekvenser for naturmiljøet. Det bør gjøres justeringer der ledningen skjærer gjennom viktige hekkeområder.

Om tilleggssøknaden sier Natur og Ungdom at de ikke ønsker alternativ 1.5 forbi Kvernmo grunnet stor negativ konsekvens for naturmiljø og reindrift. De støtter alternativ 1.0 vest mellom Målselva og Storhaugen, og de mener dessuten at ledningen må legges øst for eksisterende mellom Blåfjellet og Balsfjord transformatorstasjon, begrunnet med de konsekvensene et vestlig alternativ vil ha for naturmiljø og reindrift. Natur og Ungdom mener de avbøtende tiltakene som er foreslått i utredningen om biologisk mangfold følges opp, og at naturmangfoldet legger premissene for hvor ledningen skal gå.

Troms Bondelag skriver i uttalelse, datert 24.06.2011, at de mener alternativ 1.2 forbi Kvernmo er gunstigere enn alternativ 1.5 for landbruksinteressene, da det ikke drives landbruk vest for bygda. Det østlige alternativet er ikke ønsket av landbruket, da det vil komme i konflikt med jordbruksareal. Det hevdes at bøndene opplever isbrann på jordene som ligger i tilknytning til de eksisterende ledningene i bygda. I tillegg uttaler Troms Bondelag at rydding av traseen må foregå så skånsomt som mulig for å unngå skader og spor i terrenget. Veier bør planlegges og bygges i samråd med grunneiere. Alt virke som felles bør tilfalle grunneier og sorteres og lunnes til vei. Troms Bondelag mener videre at traseer må ryddes for kvist og småvirke for å forhindre at de blir barrierer for beitedyr, at oppgjør og erstatning må fastsettes i samråd med grunneier i forkant av anleggsstart og at eksisterende skogsveinett tilbakeføres grunneier i opprinnelig standard etter bruk.

Reindriftsforvaltningen i Troms melder i uttalelse, datert 27.06.2011, at områdestyret har behandlet saken og at de mener parallellføring med eksisterende ledning er eneste alternativet de kan godta fremfor at ny ledning skal få egen trasé. De fremmer innsigelse mot alternativ 1.5 forbi Kvernmo og krever at alternativ 1.2 velges. Videre krever de at flytteleien over Barduelva ved Elverumskrysset og Finnkroken sikres på best mulig måte i nær dialog med berørte reinbeitedistrikt. De har ingen andre merknader annet enn at de forutsetter at trasévalg ikke sperrer flyttlei, og således være i strid med reindriftslovens §22. De krever at avbøtende tiltak skjer i samråd med berørte reinbeitedistrikt.

Norges Miljøvernforbund krever i brev, datert 23.02.2011 og 17.06.2011 at utbyggingen av ledningen stoppes. De hevder at begrunnelsen for ledningen er behov for mer strøm til olje- og gassproduksjonen i Finnmark, og saken ikke dreier seg om behov for økt forsyningssikkerhet. Norges Miljøvernforbund mener det er urimelig at husstander skal betale en slik ledning gjennom nettleien. I tillegg mener de at ledningen legger til rette for økt vindkraftutbygging, noe foreningen er imot. Den hevder en 420 kV

kraftledning vil medføre en rekke helseskader, samt at det elektromagnetiske feltet kan medføre at bier mister retningsansen, med de konsekvenser dette vil ha for naturen. De mener at siden ledningen er skadelig for mennesker og dyr, må det ikke gis tillatelse til ekspropriasjon, da dette må anses som et statlig tyveri av privat eiendom.

Lokale foreninger, bedrifter, grunneiere og privatpersoner

Advokat Geir Haugen representerer reinbeitedistriktene, og sier i uttalelse, datert 07.07.2011, at de mener Statnett i liten grad tar hensyn til reindriftsinteressene. Om Gielas reinbeitedistrikt sies det at alternativ 1.5 gjennom Kvernmo ikke bør være aktuelt, da dette vil medføre stor negativ konsekvens for distriktet. Reinbeitedistriktene påpeker at distriktet er berørt av 56 kilometer av ledningen, og at reindriftens interesser derfor bør hensyntas spesielt. Om Mauken reinbeitedistrikt skrives det at man er fornøyd med at skulpturmasten på Heia i Balsfjord kommune ikke blir bygget. Det påpekes at et vestlig alternativ gjennom distriktet vil føre til flere ulemper enn et østlig, både i anleggs- og driftsfasen. Heia i Balsfjord er spesielt viktig for distriktet, og reinbeitedistriktene mener derfor at det burde vært en fullstendig omlegging av kraftledningene her. Reinbeitedistriktene skriver videre at hogst i ledningstraseene er et problem, da det medfører at skogen blir så tett at den virker som stengsel for reinen. Videre er stubber etter hogsten problematisk, da de medfører at det blir vanskeligere å kjøre forbi med snøscooter. De påpeker at NVE må ta hensyn til folkerettens urfolkvern.

Mauken reinbeitedistrikt mener i uttalelse, datert 26.05.2011, at ved kryssing av Heia må ledningen legges lengre sør, slik at den ikke kommer i konflikt med eksisterende gjerdeanlegg. Videre sier de at de er sterkt imot skulpturmasten som var omsøkt på Heia, da denne vil være til stor sjenanse for reinen og medføre ulemper ved kryssing.

Statkraft skriver i brev, datert 30.06.2011, at sanering av de to kraftledningene mellom Kvanndal og Strømsmo vil medføre problemer for drift av deres kraftverk i Strømsmo og Innset. De mener tilleggsutredningene ikke har tatt hensyn til dette. En langvarig driftsforstyrrelse på ledningen fra kraftverkene til Bardufoss transformatorstasjon vil kunne medføre ulemper for driften av kraftverkene, med påfølgende problemer som isgang og fortetting i vassdraget. Dersom dette skjer i en flomperiode vil det kunne medføre konsekvenser for produksjonen i kraftverkene. De forutsetter at driftsstans ved ombyggingen av transformatorstasjonene planlegges i samråd med berørte kraftselskap.

Gratangen kommune

Yvonne og Dag Kvernmo er bosatt på Kvernmo, og skriver i uttalelse, datert 06.07.2011, at de synes det er respektløst at Statnett fortsatt har opprettholdt søknadsalternativ 1.0 gjennom Kvernmo. Videre viser de til at flere personer har dødd av kreft på Kvernmo de siste årene, og de mener dette skyldes de eksisterende kraftledningene. De mener derfor at den omsøkte og den eksisterende ledningen må flyttes så langt vekk fra Kvernmo som mulig. De mener alternativ 1.5 ikke er en god løsning, da det brukes av folk fra Kvernmo. De mener alternativ 1.2 er et godt alternativ, da den vil gå i et område hvor det allerede er annen infrastruktur, og hvor det ikke bor folk.

Beboere og grunneierinteresser på Kvernmo v/Kurt Jan Kvernmo skriver i uttalelse, datert 12.06.2011, at det er et ufravikelig krav fra beboerne i Kvernmo at alternativ 1.0 ikke må få prioritet og de fraråder at ledningene bygges øst for bygda, dvs. i traséalternativ 1.5. De mener en østlig trasé er å anse som miljøkriminalitet, da en slik løsning vil medføre snauhogging av produktiv skog i traseens bredde. Videre mener de det er bedre med en vestlig løsning, da dette vil samle tekniske inngrep i området, da E6 går der og det er planlagt en vassdragsutbygging der. Det østlige alternativet vil heller ikke være gunstig for reinen, sant at det er en rekke krigsminner øst for bygda, dvs. i området rundt Roasme og Britatind. Området øst for bygda blir også mye benyttet som rekreasjonsområde. I tillegg sies

det at de fleste grunneiere på Kvernmo har sine utmarkseiendommer øst for bygda, og en trasé der vil medføre ytterligere økonomiske tap for innbyggerne. Flere av disse eiendommene kan være aktuelle for hyttebygging. Det finnes også kalksteinsgrotter i området som er attraktive i reiselivssammenheng. På bakgrunn av dette mener de alternativ 1.2 vest for bygda er det som bør velges, da bl.a. ingen bebyggelse vil komme nærmere enn 100 meter. De foreslår å evt. justere traseen noe mot nord ved Fjellidal.

Hebe Kvernmo og Anders Hammer med flere har i uttalelser, datert 19.06.2011, 02.07.2011 og 07.07.2011, protestert mot at Gratangen kommune har ønsket trasé 1.5 øst for bygda. De mener alt. 1.5 ødelegger landskapet, og vil kunne forringe kulturminner fra andre verdenskrig, da det trolig er flere uregistrerte kulturminner i området. Videre er det en kalksteinsgrotte i området hvor trasé 1.5 er planlagt. Denne har vært benyttet til å gjemme flyktninger under krigen. De mener også at dette alternativet er uheldig for reindriften. De mener alternativ 1.2 vest for bygda er å foretrekke. De trekker fram at her er det bare én fastboende, som ikke kommer nærmere enn 100 meter fra ledningens senterlinje.

Bardu kommune

Tom-Ronny Fosslund bor på Løvlifeltet på vestsiden av Barduelva ved Nedre Bardu. Han skriver i uttalelse, datert 07.07.2011, at ledningen rundt Nedre Bardu er planlagt mot det høyeste punktet i terrenget, og at den da vil synes godt mot horisonten. Han mener at ledningen kan gjemmes i furuskogen og legges naturlig lavt i terrenget. På bakgrunn av dette foreslår han en justering av traseen forbi Nedre Bardu.

Knut Eide og Lisbeth Foshaug på i Sundlia i Bardu, og mener i uttalelse, datert 06.07.2011, at den traseen Statnett har omsøkt rundt Nedre Bardu ligger for høyt i terrenget, og at ledningen derfor vil komme i silhuett mot himmelen. Ledningen vil gå høyt opp i både Storhaugen og Sundhaugen. De foreslår derfor en trasé hvor ledningen legges lavere rundt haugene. Dette gjør at ledningen vil legges i furuskog, noe som kan hjelpe til for å skjule den.

Geir Brandsegg skriver i brev, datert 04.07.2011, at han er uenig i Statnetts vurdering av hans foreslåtte justering av alternativ 1.4 ved Nedre Bardu. Han mener det må være mulig å lage en vinkel på ledningen uten å behøve en forankringsmast, slik at eiendommen 9/14 blir minst mulig berørt. Han mener traseen slik Statnett har tegnet den kommer høyt i terrenget, og mener det må være mulig å flytte noe på mastepunktene slik at traseen kommer lavere. Dette medfører også at industrieiendommen til Viktor Berntsen blir mindre berørt. Han mener videre at eiendommene Granneset og Solstrand ikke blir direkte berørt med en slik justering, da ledningen vil komme inn på Statskogs grunn. Brandsegg mener at justeringen medfører at ledningen vil bli naturlig kamuflert da den får god bakgrunnsdekning av furuskog vest og nord for Sundhaugen.

Målselv kommune

Margot Berglund skriver i brev, datert 03.07.2011, at Statnett i tilleggsøknaden legger opp til fremtidige utvidelser av Bardufoss transformatorstasjon, og hun ønsker å få klarlagt hva dette innebærer. Hun mener hennes eiendom blir verdiløs, da usikkerheten ved Statnetts planer om mulige fremtidige utvidelser vil være knyttet til eiendommen. Videre peker hun på at det planlagte kontrollhuset bør legges på nordsiden av transformatorstasjonen. Til slutt peker hun på at siden Statnett planlegger utvidelse av Balsfjord transformatorstasjon i stedet for Bardufoss transformatorstasjon burde hele anlegget flyttes til Balsfjord.

Espen Berglund og Halvar Kristensen skriver i uttalelse, datert 29.06.2011, at Statnett ønsker å erverve mer grunn til Bardufoss transformatorstasjon enn nødvendig grunnet mulig fremtidig utvidelse. De skriver at det planlagte anlegget vil skjemme utsikten deres nordover, da det her vil stå et 400 m² kontrollhus i to etasjer med et høyt gjerde rundt. De mener at en reaktor i anlegget vil medføre støy som kommer i tillegg til støy fra den nye ledningen. På bakgrunn av dette krever de støymålinger, ikke bare

teoretiske beregninger. De er bekymret for de helsemessige effektene av magnetiske felt, og viser til forskning som tilsier at magnetfelt representerer en betydelig høyere helserisiko enn tidligere antatt. Videre sier de at de mener det er dårlig av Statnett å skissere kontrollhus på ferdig ryddet og dyrket mark, og påpeker at de som grunneiere aldri ville fått tillatelse til å bygge på dyrket mark. De påpeker at deler av kontrollhuset er tegnet over eksisterende jordvarmesløyfe som gir varme til Berglund gård. Utvidelse av transformatorstasjonen vil vanskeliggjøre utvidelse av gården i fremtiden, og dessuten medføre en kraftig verdiforringelse av eiendommen. De krever at det foretas beregninger på hvor stor verdiforringelsen vil bli.

Som forslag til løsning gjentar de sine krav i forbindelse med høring av søknaden, dvs. flytting av hele anlegget, annen adkomstvei og alternativ plassering av kontrollhuset. De krever at det bygges en fem meter høy støyvoll mellom gården og transformatorstasjonen, og at denne tilplantes med stor gran. De to 132-kV ledningene som i dag går inn i stasjonen må kables fra kommunegrensen som avbøtende tiltak for å minske belastningen fra ny 420-kV ledning. Videre mener de at Statnett bør kable alle lavspente ledninger i området som kompensasjon for alle ubehageligheter linjeutbyggingen har medført gjennom årene.

Balsfjord kommune

Margareth og Gunnar Guttormsen har hytte i Balsfjord, og skriver i uttalelse, datert 05.07.2011, at de vil bli ekstra berørt dersom et vestlig alternativ velges inn mot Balsfjord transformatorstasjon. Dette vil medføre at mastene kommer mye nærmere hytta enn de er i dag, noe som gjør at markedsverdien synker og at det ikke blir så trivelig å bruke hytta. De påpeker at kartet som følger tilleggssøknaden viser feil plassering av hytta. Videre sier de at de ikke forstår hvorfor Statnett velger å gå bort fra et østlig alternativ, utredningene viser at et østlig alternativ er å foretrekke. De mener et vestlig alternativ vil påvirke mange hytteeiere, men et østlig alternativ er uproblematisk. De mener at Statnetts argument med å unngå kryssing av ledninger ikke er holdbart da det må finnes mange slike kryssingspunkt i Norge.

Tor Odin Kjosvatn bor på Kjosvatn gård nær Balsfjord transformatorstasjon. Han skriver i uttalelse, datert 08.07.2011, at han er positiv til ledningsutbyggingen, men mener den bør foregå så skånsomt som mulig. Han mener en vestlig trasé inn mot Balsfjord transformatorstasjon vil være negativt for Kjosvatnet og bruken av det. Særlig er den østre delen av vannet mye brukt til friluftaktiviteter. Han mener ledningen vil krysse over strandkanten eller selve vannet, og at den vil være negativ for bruken av området. Dette er ifølge Kjosvatn unødvendig, da det er nok plass til en ledning på østsiden av eksisterende ledning.

Kåre Kristensen er grunneier til arealet rundt Balsfjord transformatorstasjon og skriver i uttalelse, datert 30.06.2011, at han mener et vestlig alternativ for ledningens innføring til stasjonen er langt dårligere enn et østlig alternativ med hensyn til landskap og miljø. Statnett ønsker å plassere nye master ved siden av eksisterende, og han mener at dersom dette gjennomføres for et vestlig alternativ vil det medføre at enkelte master vil komme på høydepunkter i terrenget og dermed bli svært synlige. I tillegg mener Kristensen at kantsonen til Kjosvatnet vil bli rasert av et vestlig alternativ. Videre peker han på at et slikt alternativ vil berøre plantefelt av gran og furu i hogstklasse II, samt at det vil gjøre eihyttetomt han har verdiløs.

Uttalelser etter NVEs befarings uke 38 2011

May-Britt Brobach og Arild Tobiassen har hytte i Skoelvdalen, og kommer med innspill datert 21.09.2011. De skriver at ledningen opprinnelig var planlagt på bortsiden av deres hytte, men etter tilleggssøknaden er dette endret slik at ledningen kommer nærmere deres hytte. Da den eksisterende ledningen kom i 1981 ble området skjemet både visuelt og med mer støy under visse værforhold, men deres faste rasteplass "kaffehaugen" ble fortsatt brukt da den har utsikt mot nordøst. Den nye ledningen er planlagt med mastefeste midt på "kaffehaugen", noe som vil medføre at bruken av denne faller helt bort. Den eksisterende ledningen gjør en knekk ved "kaffehaugen", og Brobach og Tobiassen foreslår derfor at den eksisterende ledningen rettes ut ved at masten flyttes ca. 40 meter og mastepunkt for ny ledning overtar det gamle mastefestet. Videre gjør de rede for at vannforsyningen til hytta består av tre små bekker som passerer av eksisterende ledning. De er redde for at bruk av ATV og 4-hjuling i forbindelse med utstikking av trasé og anleggsarbeid vil ødelegge vannforsyningen.

Geir Brandsegg skriver i uttalelse, datert 19.10.2011, at justert trasé 1.4 i tilleggsutredningene kommer over jordene på deres eiendom Solstrand, noe de ikke synes er akseptabelt. Han mener det bør settes opp to ekstra master nede ved E6 for å få ledningen enda lavere i terrenget.

Kristen Finmark påpeker i uttalelse, datert 20.10.2011, at de nye ledningene vil medføre økt støy for hans eiendom, og at veien langs Granneset er mye brukt som friluftsområde. Det er merket tursti til Åsen herfra, og veien kjøres opp som skiløype om vinteren. Finmark kommenterer det justerte alternativet til trasé 1.4, og sier at han ser at det har noe for seg da ledningene kommer lavere i terrenget, men sier at han ikke kan akseptere at ledningene kommer nærmere hans eiendom. Dette vil ifølge Finmark gjøre at han ikke kan profilere og starte opp en høystandard reiselivsbedrift eller selge tomter fra eiendommen. Han mener også at den justerte traseen ødelegger for flyttleden til reindriften i området. Finmark påpeker igjen at hans regulerte reiselivsbedrift ikke er med i konsekvensutredningen til Statnett, og at dersom traseen kommer nærmere hans eiendom vil han måtte kreve konsekvensutredning for følgende for den planlagte bedriften.

Uttalelser etter tilleggsopplysninger av 03.01.2012

Bardu kommune

Bardu kommune ber i brev, datert 30.01.2012, om at det foretas en ny utredning i Skoelvdalen i henhold til tidligere uttalelse fra May-Britt Brobach. Kommunen mener det er beklagelig at Statnett ikke har utredet Brobachs forslag til masteplassering, men heller en egen løsning foreslått av Statnett selv. Kommunen ber om at Brobachs forslag utredes før de kan gi et endelig hørings svar i saken.

Gunnar Birkelund eier eiendommen Sundengen i Nedre Bardu, og sier i uttalelse, datert 30.01.2012, at han er mot det justerte forslaget til trasé 1.4 forbi Nedre Bardu, da han mener dette vil forringe eiendommen hans. Han grunngir dette med at det justerte forslaget kommer ca. 180 meter fra hans eiendom, mens den opprinnelige traseen ville ligge ca. 400 meter unna. Han mener videre at det justerte forslaget ikke vil bli mindre synlig fra Sundlia og E6, da den opprinnelige traseen 1.4 vil ligge lavere enn E6. Særlig vil traseen være synlig når man ser inn i ryddegata. Han lurte på om en uthogd gate mot Stormyra vil gi mer østavind. Videre hevder Birkelund at det justerte traséforslaget vil være verre for utsikten mot Barduelva, da det kommer lengre ned fra Sundhaugen. Birkelund har tinglyst bruksrett til skogsveien ved Sundhaugen, og han stiller seg kritisk til om veien kan brukes som i dag med et mastepunkt helt inntil veien. Videre sier Birkelund at veien brukes som rekreasjonsområde for skole og barnehage, og han mener verdien av dette vil minke med en 420 kV kraftledning helt inntil veien.

Birkelund påpeker til slutt at Eiendommen Granneset har godkjent reguleringsplan for reiselivsbedrift, og han mener dette ikke kan gjennomføres med en kraftledning så nær.

Tone Stenset skriver på vegne av sin familie og familien Midttun, datert 30.01.2012, at hun protesterer mot justert forslag til trasé 1.4 da denne vil komme nærmere to bolighus. Hun mener mastene ved Storhaugen kan legges lavere i terrenget uten at ledningen trenger å komme nærmere deres hus. Dette mener hun gjør at deres bolig blir mer utsatt for magnetfeltpåvirkning enn ved opprinnelige trasé 1.4.

Geir Brandsegg skriver i uttalelse, datert 31.01.2012, at han mener ledningsføringen rundt Sundhaugen er god i det justerte forslaget til trasé 1.4, men at føringen rundt Storhaugen vil medføre at ledningen kommer nærmere de to bolighusene vest for E6, samt berøre eiendommer sør for Barduelva. Videre vil det justerte forslaget ødelegge for Viktor Berntsens industriområde som i dag brukes som tømmeropplagsplass. Han mener det er viktigere å ta hensyn til bolighus som ligger så nært som 100 meter fra ledningen kontra utsynet fra hus i Sundlia som ligger en kilometer fra traseen. Han viser også til at et enstemmig kommunestyre har vedtatt at traseen med begge ledninger må gå på statens grunn mellom eiendommene Solstand og Granneset. Brandsegg mener at med en ledningen på statens grunn vil avstanden til Granneset være over 100 meter, og det vil være mulig å øke denne ved å lage enkelte knekker på ledningen.

Maj-Britt Brobach, kommer med uttalelse, datert 29.01.2012, og viser til sin tidligere innsendte uttalelse med forslag til justering av masteplassering i Skoelvdalen. I denne uttalelsen ble påpekt at eksisterende ledning gjør en liten knekk ved deres hytte. Dette medfører at man kan bygge en ny mast for denne ledningen sør for dagens mastefeste, flytte de gamle linene over på ny mast og la den nye ledningen benytte den gamle masten. Hun er skuffet over at Statnett ikke har utredet dette alternativet, men heller sett på en løsning Statnett selv kom opp med på sluttbefaringen. Hun mener Statnetts forslag i tilleggsutredningen ikke vil avbøte konsekvensen av at "kaffehaugen" deres ikke kan benyttes i fremtiden.

Viktor Berntsen skriver i uttalelse, datert 06.03.2012, at han eier industritomta på Hansmoen i Nedre Bardu. Han påpeker i uttalelsen at tomte er bekostet med vann, kloakk og strøm, og at deler av tomte er asfaltert. Han skriver at det for tomte er investert store summer for fremtiden. I dag benyttes den til flisproduksjon. Han mener justeringen av traséalternativ 1.4 ved Nedre Bardu gjør at hele området vil bli låst for ham i all fremtid, noe han er sterkt i mot. Dette vil få store økonomiske følger for ham.

Målselv kommune

Målselv kommune skriver i brev, datert 26.01.2012, at de har merknader til området rundt Bardufoss transformatorstasjon. Kommunen sier de ser nødvendigheten av et utvidet kontrollbygg i stasjonen. De sier videre at de er fornøyd med at bygget ikke lengre er planlagt på jorden til Berglund, og at et hus på et plan vil gi et dempet visuelt inntrykk. Kommunen sier at støymålinger burde vært gjennomført på varme sommerdager når naboene melder at støyen er størst. Kommunen støtter opp under kravet til naboene om en beplantet støyvoll som avbøtende tiltak. Videre konstaterer kommunen at det ikke er sagt noe om grunnlaget for behov for kjøp eller ekspropriasjon av grunn fra naboeiendommene, og mener dette burde ha kommet frem dersom det er et reelt behov for dette.

Espen Berglund og Halvar Kristensen skriver i brev, datert 16.01.2012, at de konstaterer at Statnett vil erverve grunn fra dem ved utvidelse av Bardufoss transformatorstasjon, og at de er negative til dette. De påpeker igjen at anlegget vil medføre en betydelig visuell forurensing for naboene, og at det allerede i dag er problemer med støy fra stasjonen. De er skeptiske til motivene Statnett har for at det ikke lot seg gjennomføre støymålinger i forbindelse med tilleggsutredningen, og mistenker at årsaken er at Statnett ønsker å gjennomføre målinger på et mer gunstig tidspunkt. Videre sier de at frykt for økte magnetfelt har fått Margot Berglund til å flytte, og de sier at det foreligger forskning som konkluderer med at magnetfelt

er betydelig farligere enn tidligere antatt. Berglund og Kristensen sier at de ikke vil gå med på at det erverves grunn fra dem for "evt. fremtidig utvidelse av anlegget", og at det ligger jordvarmesløyfe i området. De påpeker også at eiendommene ved stasjonen er verdiløse for evt. utbygging av boligtomter. Videre gjentar de sine tidligere krav om avbøtende tiltak i form av støyvoll og kabling av lavspentledninger inn til husene. De stiller også spørsmål ved Statnetts vurderinger rundt nytten og kostnader ved kabling av de to 132 kV-ledningene ett spenn ekstra.

Margot Berglund skriver i brev, datert 30.01.2012, at hun mener utformingen og størrelsen på utvidelsen av Bardufoss transformatorstasjon vil gjøre denne skjemmende for hennes eiendom. Hun sier hun vil få stasjonens gjerde ca. 60 meter fra sitt hus. Videre sier Berglund at hun mener Statnett argumenterer seg bort fra å kable deler av linjenettet inn til stasjonen. Berglund påpeker at støyen fra anlegget i dag er sjenerende, og hun er redd den vil øke når det nye anlegget er ferdig. Hun stiller seg undrende til at det ikke har latt seg gjøre å gjennomføre støymålinger, da disse uansett må gjøres på dager med intens støy. Berglund hevder videre at det finnes forskning som tilsier at magnetfelt fra anlegget er helseskadelig, og at det er viktig å følge et føre-var prinsipp. Berglund sier hun mener huset sitt nå ikke er mulig å omsette, og at dette er vanskelig for henne da hun ønsker å flytte til en leilighet på Andselv. Hun forventer derfor at NVE pålegger Statnett å ta kontakt med henne for å drøfte innløsning av huset.

Tor Odin Kjosvatn har sendt inn uttalelse datert 30.01.2012. Han gjentar sine tidligere innsendte synspunkter om at han har forståelse for at ledningen må bygges, men at han synes det er synd at den planlegges over Kjosvatnet og at dette vil forringe bruken av vannet betydelig. Han er glad for at det nå er utredet et alternativ om å flytte den eksisterende ledningen over på nye master øst for dagens trasé for så å la den nye ledningen overta de gamle mastene. Kjosvatn konstaterer at dette vil koste 14-15 millioner kroner, men han mener dette er en kostnad forbundet med at man ikke ønsker kryssinger av den eksisterende ledningen fremfor at dette knyttes opp mot hensyn ved Kjosvatnet. Han mener derfor kostnaden kan forsvares. Videre sier han at dersom ledningen legges vest for den eksisterende vil byggeforbudsbeltet medføre at det ikke kan bygges flere hytter langs vannet. Han sier at en vestlig løsning ikke vil gi inntrykk av god traséplanlegging. Han mener også at ledningen vil være uheldig for friluftsliv, fiske og fuglelivet rundt Kjosvatnet. Til slutt påpeker han at han som grunneier også blir rammet at utbyggingen videre nordover mot Hammerfest, og at dersom den nye ledningen blir bygget vil han få tre ledninger i sitt synsfelt mot sørøst. Han ber NVE om å velge det nye østlige alternativet som er lagt frem i tilleggsutredningen.